

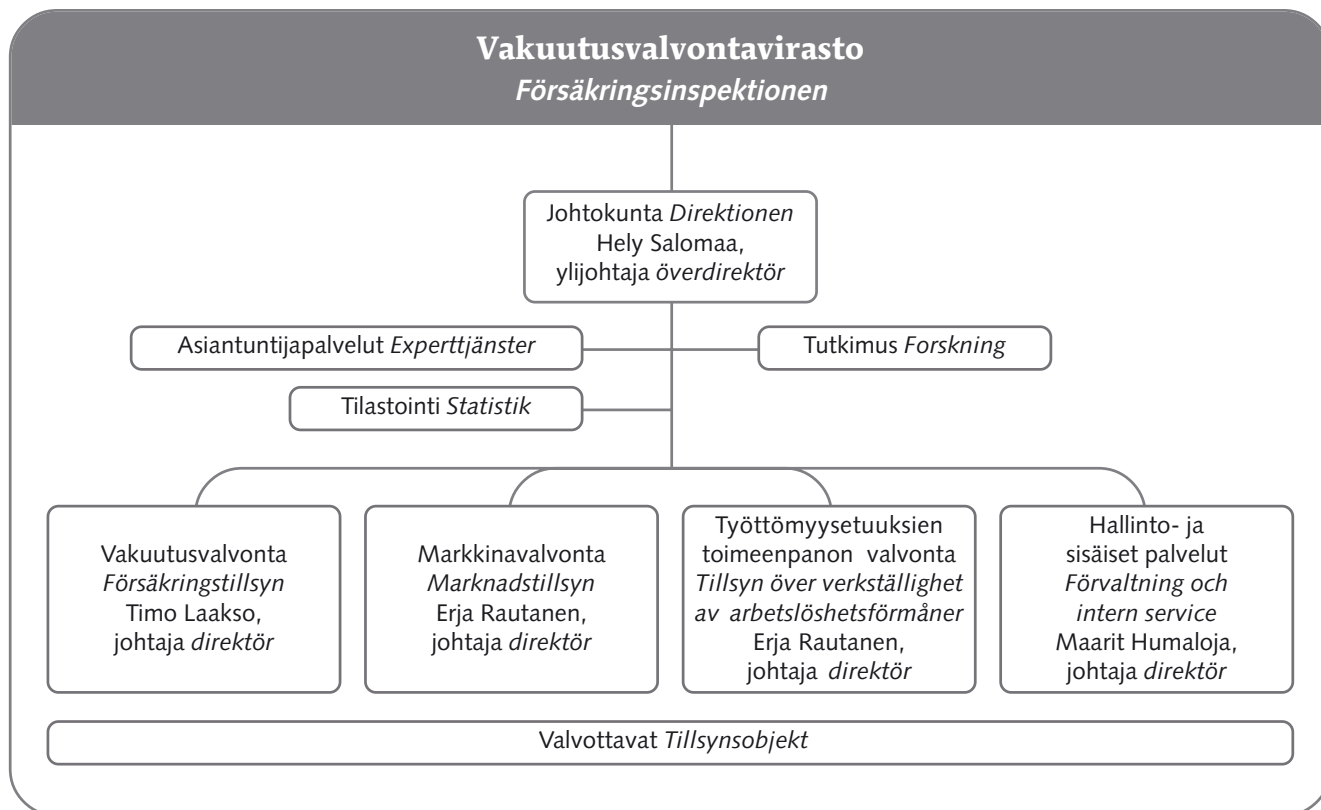
Vakuutusvalvonta
Försäkringsinspektionen
2003

VAKUUTUSVALVONTA

Organisaatio

Organisation (31.12.2003)

Viraston hallinnosta säädetään Vakuutusvalvontavirastosta annetulla lailla (78/1999), myöhemmin saman lain muutoksilla (534/2000) ja (915/2000) tehdyin lisäyksin sekä lain nojalla annetulla asetuksella (102/1999). Tarkemmat säännökset valvonnasta ja viraston käytettävissä olevista valtuuksista löytyvät vakuutusalaan koskevista erityislaeista.

Vakuutusvalvonta kuuluu sosiaali- ja terveystieteiden ministeriön hallinnonalalle, mutta päätöksenteossaan virasto on itsenäinen. Virastossa on ministeriön asettama johtokunta. Operatiivisesta johtamisesta vastaa yllijohtaja ja häntä avustavat johtajat.

Virasto toimii jakaantuneena osastoihin, joita ovat vakuutusvalvonta, markkina- ja sisäiset palvelut, työttömyysetuuksien toimeenpanon valvonta sekä hallinto ja sisäiset palvelut. Lisäksi suoraan yllijohtajan alaisuudessa toimivat asiantuntijapalvelut sekä tutkimusyksikkö ja tilastoyksikkö.

Försäkringsinspektionens förvaltning regleras genom lagen om Försäkringsinspektionen (78/1999), genom senare ändringar av nämnda lag (534/2000) och kompletteringarna i lagen (915/2000) samt genom den förordning som utfärdats med stöd av lagen (102/1999). Närmare bestämmelser om förvaltningen och Försäkringsinspektionens befogenheter finns i de speciallagar som gäller försäkringsbranschen.

Försäkringsinspektionen underlyder social- och hälsovårdsministeriets förvaltningsområde men fattar sina beslut självständigt. Försäkringsinspektionens direktions har tillsatts av vederbörande ministerium. För den operativa ledningen ansvarar överdirektören och hon biträds av Försäkringsinspektionens direktörer.

Inspektionens verksamhet är indelad i följande avdelningar: försäkringsinspektion, marknadstillsyn, tillsyn över verkställighet av arbetslöshetsförmåner samt förvaltning och intern service. Därutöver sorterar experttjänsterna samt forsknings- och statistikavdelningen direkt under överdirektören.

2003

Vakuutusvalvonta *Vuosikertomus*
Försäkringsinspektionen *Årsberättelse*

ISBN 952-5350-15-0

ISSN 1795-0120

Taitto | Layout:

AT-Julkaisutoimisto Oy

Painopaikka | Tryckt hos:

Kirjapaino Libris Oy, Helsinki, Helsingfors 2004

Sisällysluettelo • Innehållsförteckning

Ylijohtajan katsaus	4	Överdirektörens kommentar	5
I Strategiset resurssit	6	I Strategiska resurser	
1. Toiminta-ajatus ja tehtävät	7	1. Verksamhetsidé och uppgifter	
2. Asiakkaat	7	2. Kunder	
3. Valvonnan lähtökohdat ja painopistealueet	8	3. Tillsynens utgångslägen och insatsområden	
4. Valvottavat	10	4. Tillsynsobjekt	
5. Yhteistyö- ja vuorovaikutussuhteet	12	5. Samarbete och växelverkan	
6. Henkilöstö	14	6. Personal	
7. Toiminnan rahoitus	16	7. Verksamhetens finansiering	
8. Toimintaympäristön muutokset	18	8. Förändringar i verksamhetsmiljön	
II Toiminnan vaikuttavuus	19	II Verksamhetens effekter	
1. Vakuutusvalvonta	20	1. Försäkringstillsyn	
2. Markkina- ja valvonta	24	2. Marknadstillsyn	
3. Työttömyysetuuksien toimeenpanon valvonta	26	3. Tillsyn över verkställighet av arbetslöshetsförmåner	
4. Tutkimus	28	4. Forskning	
5. Hallinto ja sisäiset palvelut	28	5. Förvaltning och intern service	
III Puitteet ja rakenteet	29	III Resurser och struktur	
1. Toiminnan kehityslinjoja	30	1. Riktlinjer för verksamheten	
2. Uudistuminen	30	2. Reformer	
3. Tunnuslukuja	31	3. Nyckeltal	
IV Tilinpäätöstietoja	34	IV Bokslutsuppgifter	
Yhteystietoja	36	Kontaktuppgifter	

Ylijohtajan katsaus

Vakuutusvalvontaviraston valvottavien vakavaraisuus vahvistui selvästi viime vuonna ja on yleisesti ottaen melko hyvä. Vakavaraisuuden kehitys jatkossa riippuu mitä suurimmassa määrin yleisestä talouskehityksestä ja sen vaikutuksesta rahoitusmarkkinoihin.

Työeläkevakuutusyhtiöiden kiinteistökaupat ovat olleet julkisuudessa laajasti esillä ja virasto teki asiasta laajahkon selvityksen. Sen perusteella ei ollut havaittavissa, että vakuutuksenottajilta ostetut kiinteistöt olisivat järjestelmällisesti muilta ostettu- ja kiinteistöjä huonotuottoisempia. Jotkut selvityksessä mukana olleet kaupat otettiin yksityiskohtaisempaan tarkasteluun ja näistä jokunen saattaa johtaa yhtiölle annettavaan huomautukseen.

Vakuutusvalvontavirasto perusti selvityksensä kiinteistöjen kaupan jälkeisiin nettotuottoihin käyvin arvoin. Arvio kiinteistön markkina-arvosta perustetaan tavallisesti tuottoarvolaskelmaan, jossa huomioidaan kiinteistöstä pitkällä tähtäimellä saatava nettotuotto, kiinteistön arvo tuottotarkastelujakson päättyessä ja sijoittajan tuottovaatimus. Lisäksi arvioon haetaan tukea markkinoilla toteutuneista samantyyppisistä kaupoista. Virastolla ei ole mahdollisuutta lähteä arvioimaan, mikä oli jokaisen yksittäisen kaupan oikea hinta, jos sellaisesta kiinteistöjen yhteydessä voidaan edes puhua.

Oleellisempaa kuin vanhojen kauppojen selvittely on kiinnittää huomiota tulevissa kaupoissa noudatettaviin periaatteisiin. Katson hyvän vakuutustavan edellyttävän asiakkaiden oikeudenmukaista ja tasapuolista kohtelua. Työeläkevakuutusyhtiön ja sen asiakkaan välillä sovitut kiinteistökaupat tulee tehdä markkinoilla vallitsevin ehdoin. Kenellekään asiakkaalle ei saa myöntää ylimääräistä asiakashyvitystä ostamalla asiakkaan kiinteistö ylihintaan. Yhtiön on voitava osoittaa riippumattoman asiantuntijan laatiman arviokirjan nojalla tai muulla luotettavalla selvityksellä kauppahinnan perusteet. Työeläkevakuutusyhtiön tilintarkastajan tulisi tarkastuksissaan todeta, että kaupat on tehty asianmukaisin perustein.

Hallituksen linjaus vapaaehtoisten yksilöllisten eläkevakuutusten verotuksen muutoksista on herättänyt laajaa keskustelua. Vakuutusvalvonnan näkökulmasta vanhojen vakuutusten verokohtelun muuttaminen on ongelmallista. Vakuutuksenottajan on vaikea ymmärtää sovitun eläketurvansa muutosta, vaikei tulevaa verovähennysoikeutta sopimusta solmittaessa olekaan taattu. Tämä varmasti lisää vakuutusvalvojalle vakuutuksista tulevien kyselyjen määrää. Vakuutussojmusten ja vakuutusyhtiöiden järjestelmien muuttaminen niin, että jokaista vanhaa vakuutusta kohti ylläpidetään vanhan ja uuden veromallin mukaista turvaa, lisää kustannuksia joiden edes jossain määrin oikeudenmukainen jakaminen eri vakuutuksenottajaryhmien välillä on hankalaa. Mielestäni olisikin syytä pitää vanhojen eläkevakuutussojmusten verokohtelu ennallaan.

Vakuutusvalvontaviraston mainetta kartoitettiin keväällä 2003 toteutetussa sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonalan yhteisessä sidosryhmätutkimuksessa. Aikaisemmin virastossa ei vastavaa kyselyä ole tehty. Viraston toiminnalleen saama kouluarvosana oli 7,4. Tutkimuksen mukaan viraston selkeitä vahvuuksia olivat puolueettomuus, vastuuntuntoisuus ja luotettavuus. Virastoa pidettiin kuitenkin kohtalaisen tuntemattomana. Tunnettuuden lisäksi kehittämistä katsottiin olevan eniten ihmisläheisyydessä, dynaamisuudessa, ennakoivuudessa ja aktiivisuudessa. Viraston saamiin arvioihin voi olla varsin tyytyväinen ottaen huomioon, että virasto on suhteellisen nuori organisaatio.

Vakuutusvalvontaviraston henkilöstöä haluan lämpimästi kiittää yhteisistä ponnisteluista valvonnan ja sen kehittämisen sekä oman työympäristömme hyväksi.

Ylijohtaja Hely Salomaa

Överdirektörens kommentar

Solvensen hos Försäkringsinspektionens tillsynsobjekt förbättrades i fjol betydligt och är allmänt sett på relativt god nivå. Utvecklingen av solvensen beror i fortsättningen i högsta grad på den allmänna ekonomiska utvecklingen och dess inverkan på finansmarknaden.

Arbetspensionsförsäkringsbolagens fastighetsaffärer har debatterats mycket i offentligheten och inspektionen gjorde en omfattande utredning i ärendet. På grundval av utredningen kunde man inte konstatera att fastigheter som förvärvats av försäkringstagare systematiskt skulle ha gett en sämre avkastning än fastigheter som köpts av andra. Vissa affärer som omfattades av undersökningen granskades mer ingående och av dessa kan någon enstaka affär eventuellt leda till en anmärkning.

Försäkringsinspektionen baserade sin utredning på nettoavkastningen av fastigheterna efter affären enligt gängse värde. Uppskattningen av marknadsvärdet på en fastighet baserar sig normalt på en kalkyl över avkastningsvärdet med beaktande av fastighetens nettoavkastning på lång sikt, fastighetens värde vid kontrollperiodens utgång och placerarens avkastningskrav. Dessutom jämförs uppskattningen med liknande affärer som realiserats på marknaden. Försäkringsinspektionen har inte möjlighet att bedöma vilket som varit det rätta priset vid varje enskild affär, om man ens kan tala om något sådant som det rätta priset i samband med fastigheter.

Mer väsentligt än att utreda gamla affärer är att fästa uppmärksamhet vid de principer som tillämpas på kommande affärer. Jag anser att god försäkringssed förutsätter en rättvis och jämlik behandling av kunderna. Fastighetsaffärer mellan ett arbetspensionsförsäkringsbolag och dess kund skall ingås enligt gällande marknadsvillkor. Ingen kund får beviljas extra kundförmåner genom att man köper kundens fastighet till överpris. Bolaget skall med stöd av värderingsinstrument som upprättats av en oberoende expert eller genom annan tillförlitlig utredning kunna påvisa grunderna för köpeskillingen. Revisorn i ett arbetspensionsförsäkringsbolag skall i sin revision konstatera att affärerna har gjorts på ändamålsenliga grunder.

Regeringens linje beträffande ändringarna av beskattningen av frivilliga individuella pensionsför-

säkringar har väckt omfattande diskussioner. Med tanke på försäkringstillsynen är en ändring av beskattningsförfarandet i fråga om gamla försäkringsavtal en problematisk fråga. Försäkringstagarna har svårt att förstå en ändring av det avtalade försäkringsskyddet, även om den framtida rätten till skatteavdrag inte är garanterad då avtalet ingås. Detta kommer säkerligen att öka antalet förfrågningar till Försäkringsinspektionen. Om försäkringsavtalen och försäkringsbolagens system ändras på så sätt att skyddet i varje gammal försäkring upprätthålls enligt både den gamla och den nya skattemodellen, innebär detta ökade kostnader som det är svårt att ens i någon mån fördela rättvist mellan olika grupper av försäkringstagare. Därför anser jag att skatteförfarandet i fråga om gamla pensionsförsäkringsavtal borde bibehållas i oförändrad form.

Försäkringsinspektionens anseende kartlades våren 2003 i en gemensam undersökning bland intressentgrupperna inom social- och hälsovårdsministeriets förvaltningsområde. Motsvarande enkät har inte tidigare gjorts i Försäkringsinspektionen. Försäkringsinspektionen fick vitsordet 7,4 för sin verksamhet. Enligt undersökningen är Försäkringsinspektionens styrka dess obundenhet, ansvarsfullhet och tillförlitlighet. Däremot ansågs Försäkringsinspektionen vara relativt okänd. Förutom att öka kännedomen om Försäkringsinspektionen fanns det mest att utveckla i verksamheten då det gäller människonärhet, dynamik, förutseende och aktivitet. Vi kan vara mycket nöjda med det betyg som Försäkringsinspektionen fått, då man beaktar att vi ändå är en rätt ung organisation.

Jag vill framföra mitt varma tack till Försäkringsinspektionens anställda och tacka er alla för de gemensamma insatserna till förmån för tillsynen och dess utveckling samt för arbetet i vår egen arbetsgemenskap.

Överdirektör Hely Salomaa

I

Strategiset resurssit

Strategiska resurser

1. Toiminta-ajatus ja tehtävät

Vakuutusvalvonnan tavoitteena on vakuutusten kattamien etujen turvaaminen, vakuutus- ja eläkelaitosten vakaa toiminta sekä luottamuksen säilyminen vakuutustoimintaan. Visionsa mukaisesti virasto on osaava, tehokas ja uskottava vakuutusvalvoja.

Viraston tehtävänä on vakuutus- ja eläkelaitosten sekä muiden vakuutusallalla toimivien valvonta ja tarkastus. Talouden valvontaa suoritetaan tarkastamalla ja arvioimalla valvottavien vakavaraisuutta ja sen kehitystä, sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestelmiä sekä hallinnon luotettavuutta. Viraston tehtäviin kuuluu valvottavien toiminnan lainmukaisuuden ja hyvän vakuutustavan noudattamisen valvonta. Virasto valvoo, että vakuutus- ja eläkelaitokset, vakuutusvälittäjät sekä työttömyyskassat käyttävät asia-kassuhteissaan asianmukaisia menettelytapoja. Tehtäväalue kattaa myös vakuutusehtojen ja lakisääteisten vahinkovakuutusten vakuutusmaksujen lainmukaisuuden valvonnan. Lisäksi viraston tehtävänä on alan tutkimuksen edistäminen.

2. Asiakkaat

Vakuutusvalvontaviraston asiakkaiden merkittävien ryhmä on valvottavat. Viraston taholta tapahtuvan valvonnan lisäksi he hakevat virastolta lain edellyttämiä rekisteröinti- ja muita päätöksiä, lupia ja vahvistuksia. Tärkeitä asiakkaita ovat myös kansalaiset, jotka pyytävät virastoa selvittämään valvottavien menettelyn asianmukaisuutta omassa asiassa. Muita asiakkaita ovat muun muassa kotimaiset ja ulkomaiset viranomaiset sekä vakuutusalan yhteisöt ja viestintävälineet, joiden kautta lisätään yleistä tietämystä vakuutusmarkkinoista.

1. Verksamhetsidé och uppgifter

Försäkringsinspektionens mål är att trygga de förmåner som täcks med försäkringar, att garantera en stabil verksamhet hos försäkrings- och pensionsanstalterna samt att stärka förtroendet för försäkringsverksamheten. I enlighet med sin vision är Försäkringsinspektionen en kunnig, effektiv och trovärdig tillsynsmyndighet.

Försäkringsinspektionens uppgift är att övervaka och inspektera de försäkrings- och pensionsanstalter som är verksamma inom försäkringsbranschen. Övervakningen av den ekonomiska ställningen går ut på att granska och bedöma tillsynsobjektens solvens och dess utveckling, systemen för intern kontroll och riskkontroll samt förvaltningens pålitlighet. Till Försäkringsinspektionens uppgifter hör därtill att säkerställa att tillsynsobjekten i sin verksamhet efterföljer lagen och iakttar god försäkringssed. Inspektionen övervakar att försäkrings- och pensionsanstalterna, försäkringsmäklarna samt arbetslöshetskassorna tillämpar ändamålsenliga tillvägagångssätt i sina kundrelationer. Arbetsfältet omfattar också tillsyn av att försäkringsvillkor och premier för lagstadgad olycksfallsförsäkring efterföljer lagen. Dessutom har Försäkringsinspektionen i uppgift att främja forskning inom branschen.

2. Kunder

Försäkringsinspektionens största kundgrupp utgörs av tillsynsobjekten. Utöver den tillsyn som Försäkringsinspektionen utövar över tillsynsobjekten, beviljar Försäkringsinspektionen registreringsbeslut och andra beslut samt tillstånd och bekräftelser som lagen föreskriver. Viktiga kunder är också medborgarna, som i egen sak ber Försäkringsinspektionen att utreda ändamålsenligheten i ett tillsynsobjekts förfarande. Andra kunder är bl.a. inhemska och utländska myndigheter samt sammanslutningar inom försäkringsbranschen och medierna, vilka bidrar till att öka den allmänna kännedomen om försäkringsmarknaden.

3. Valvonnan lähtökohdat ja painopistealueet

Toiminnan lähtökohdat on määritelty yhteiskunnallisen vaikuttavuuden näkökulmasta. Valvontatoiminnan kulmakiviä ovat valvottavien talouden ja menettelytapojen valvonta, oikeudellinen valvonta, vakuutustuotteiden valvonta, alan tutkimus ja viestintä.

Talouden valvonta

Talouden valvonnalla tähdätään siihen, että valvottavilla on riittävät resurssit myöntämiensä vakuutussojelmusten mukaisten velvoitteiden hoitamiseen.

Valvonta perustuu virastolle säännöllisesti toimitettavaan lähinnä valvottavien taloudellista tilaa koskeviin selvityksiin sekä tarkastuskäynteihin valvottavien luona. Virasto soveltaa vakuutus- ja eläkelaitoksiin tietokantapohjaista vakavaraisuusanalyysia ja toteuttaa sen perusteella yksityiskohdaisempaa seurantaa.

3. Tillsynens utgångslägen och insatsområden

Verksamhetens utgångslägen har fastställts utifrån de samhälleliga effekterna. Hörnstenarna i tillsynsverksamheten är övervakningen av tillsynsobjektens ekonomi och tillvägagångssätt, juridisk övervakning, övervakning av försäkringsprodukter, forskningen inom branschen och informationsförmedling.

Övervakning av ekonomin

Målet med övervakningen av ekonomin är att kontrollera att tillsynsobjekten har tillräckliga resurser för att sköta sina åligganden i enlighet med de försäkringsavtal som de beviljat.

Övervakningen grundar sig på de regelbundna utredningar om tillsynsobjektens ekonomiska situation som tillställs Försäkringsinspektionen samt olika kontrollbesök som Försäkringsinspektionen företar hos tillsynsobjekten. På försäkrings- och pensionsanstalterna tillämpar Försäkringsinspektionen databaserade solvensanalyser och förrättar utifrån analyserna mer ingående uppföljning.

Valvottavien sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toiminnan tarkastukset ja arvioinnit ovat vakavaraisuusvalvonnan ohella talouden valvonnan keskeinen alue.

Oikeudellinen valvonta

Oikeudellisessa valvonnassa korostuu voimassa olevien säännösten tulkinta ja toiminnan lainmukaisuuden valvonta. Virasto tekee myös aloitteita lainsäädännön kehittämiseksi sekä osallistuu lainsäädännön valmisteluun.

Virasto antaa valvottavia koskevia määräyksiä, ohjeita ja kannanottoja, tekee valvottavien hakeuksesta annettavia päätöksiä (esimerkiksi rekisteröintipäätökset) sekä antaa lausuntoja eri viranomaistahoille ja EU-komissiolle. Virasto tutkii vakuutusenvälittäjien kelpoisuuden sekä arvioi vakuutusyhtiöiden johdon luotettavuuden ja sopivuuden. Tämän lisäksi valvotaan rahanpesun estämistä annettujen säädösten noudattamista. Virasto pitää myös yllä erilaisia lakisäätteisiä rekistereitä.

Menettelytapojen valvonta

Menettelytapojen valvonnalla vahvistetaan luottamusta vakuutus- ja eläkelaitosten, vakuutusenvälittäjien sekä työttömyyskassojen asianmukaisiin menettelytapoihin.

Virasto selvittää valvottavien laitosten asiakassuhteissaan käyttämien toimintatapojen lainmukaisuutta, käsittelee niitä koskevia kanteluja ja tekee tarkastuskäyntejä valvottavien luona. Lisäksi virasto valvoo, että työttömyyskassoissa etuuslakiin soveltamiskäytäntö (toimeenpano) on säännösten ja ohjeiden mukaista sekä yhdenmukaista eri kassojen välillä.

Valvonnan painopisteitä ovat kaikkien valvottavien asiakassuhteissaan noudattamat toimintatavat sekä vakuutusyhtiöiden ja vakuutusenvälittäjien markkinointi.

Vakuutustuotteiden valvonta

Vakuutustuotteiden valvonnalla pyritään vaikuttamaan siihen, että tarjolla on lainmukaisia vakuutustuotteita. Virasto seuraa henki- ja vahinkovakuutusyhtiöiden merkittäviä uusia tuotteita sekä valvoo lakisäätteisten vakuutusten hinnoittelua.

Valvontaa toteutetaan sekä normaalisti tehtävien tarkastusten ja tarkastuskäyntien että ulkopuolisten tahojen yhteydenottojen perusteella.

Inspektionen och bedömningen av tillsynsobjektens interna kontroll och riskkontroll utgör vid sidan av solvensövervakningen ett viktigt område då det gäller övervakningen av ekonomin.

Juridisk övervakning

Vid den juridiska övervakningen betonas tolkningen av gällande bestämmelser och övervakningen av att verksamheten efterföljer lagen. Försäkringsinspektionen tar också initiativ till utveckling av lagstiftning samt deltar i beredningen av lagar.

Försäkringsinspektionen utfärdar föreskrifter, anvisningar och ställningstaganden för tillsynsobjekten, fattar beslut på ansökan av tillsynsobjekten (t.ex. registreringsbeslut) samt avger utlåtanden till olika myndigheter och EU-kommissionen. Försäkringsinspektionen utreder försäkringsmäklarnas duglighet samt bedömer ledningens pålitlighet och lämplighet i försäkringsbolagen. Därtill övervakar Försäkringsinspektionen att de bestämmelser som utfärdats i syfte att förhindra penningtvätt iakttas. Försäkringsinspektionen upprätthåller också olika lagstadgade register.

Övervakning av tillvägagångssätten

Genom övervakningen av tillvägagångssätten stärks förtroendet för att försäkrings- och pensionsanstalterna, försäkringsmäklarna och arbetslöshetskassorna tillämpar ändamålsenliga tillvägagångssätt.

Försäkringsinspektionen granskar att de anstalter som underlyder tillsynen tillämpar lagliga metoder i sina kundrelationer, handlägger klagomål som gäller dessa anstalter och företar kontrollbesök hos tillsynsobjekten. Dessutom övervakar Försäkringsinspektionen att tillämpningsförfarandet (verkställigheten) i fråga om de förmånslagar som arbetslöshetskassorna verkställer efterföljer föreskrifter och anvisningar samt är enhetligt mellan olika kassor.

Tyngdpunkten i övervakningen ligger på tillsynsobjektens tillvägagångssätt gentemot sina kunder samt försäkringsbolagens och försäkringsmäklarnas marknadsföring.

Övervakning av försäkringsprodukter

Syftet med övervakningen av försäkringsprodukter är att bidra till att de försäkringsprodukter som står till buds efterföljer lagen. Försäkringsinspektionen följer upp nya viktiga produkter som liv- och skadeförsäkringsbolagen lanserar samt övervakar prissättningen av lagstadgade försäkringar.

Painopistealueita ovat yleisesti vakuutusehtojen lainmukaisuuden varmistaminen sekä erityisesti lakisääteisen tapaturmavakuutuksen ja liikennevakuutuksen maksujen kohtuullisuuden ja turvaavuuden valvominen.

Tutkimus

Tutkimustoiminnalla pyritään varmistamaan, että vakuutustoiminnan riskien tuntemus ja niiden tutkiminen Suomessa on mahdollisimman korkealla tasolla. Tutkimuksen linjaukset painottuvat vakuutusyhtiöiden vakavaraisuuden ja sijoitustoiminnan valvonnassa hyödynnettävien mallien kehittämiseen. Lisäksi virasto järjestää tutkimuseminaareja eri yhteistyötahojen kanssa sekä osallistuu vakuutusmatematiikan ja riskiteorian koulutuksen järjestämiseen yhteistyössä Helsingin yliopiston sekä muiden korkeakoulujen kanssa.

Viestintä

Viestinnän tavoitteena on antaa tietoa Vakuutusvalvontaviraston toiminnasta sekä lisätä yleistä tietämystä valvottavia koskevasta sääntelystä. Virasto kertoo vakuutusmarkkinoiden tilasta ja kehityksestä sekä ottaa tarvittaessa kantaa alaa koskeviin ajankohtaisiin kysymyksiin.

4. Valvottavat

Yhteensä valvottavia oli vuoden 2003 lopussa 855. Näistä vakuutusyhtiöitä oli noin 50; lukumääräisesti suurimman ryhmän muodostivat vakuutusvälittäjäyhteisöt ja -henkilöt, joita yhteensä oli yli 300.

Valvottavien kokonaismäärä on pysynyt viime vuodet lähes ennallaan. Yleisesti voidaan todeta, että eläkesäätiöiden määrä on pudonnut muutamilla kymmenillä, mutta samalla vakuutusenvälittäjien määrä on vastaavasti kasvanut. Lisäksi ulkomaisten ETA-vakuutusyhtiöiden vakuutuspalveluiden vapaan tarjonnan ilmoitusten määrä on lisääntynyt, joskin näiden varsinaisen toiminnan voidaan arvioida olevan edelleen melko vähäistä.

Övervakningen genomförs både genom normala kontroller och kontrollbesök och på basis av kontakttaganden från utomstående.

Prioriterade områden är generellt säkerställandet av att försäkringsvillkoren är lagenliga och i synnerhet att premierna inom lagstadgad olycksfallsförsäkring och trafikförsäkring är skäliga och betryggande.

Forskning

Syftet med forskningsverksamheten är att säkerställa att kännedomen och forskningen om riskerna inom försäkringsverksamheten i Finland håller en så högklassig nivå som möjligt. Tyngdpunkten inom forskningen ligger på utvecklingen av modeller som kan utnyttjas vid övervakningen av försäkringsbolagens solvens och placeringsverksamhet. Dessutom arrangerar Försäkringsinspektionen forskningsseminarier tillsammans med olika samarbetsparter samt deltar i anordnandet av utbildning i försäkringsmatematik och riskteori i samarbete med Helsingfors universitet och andra högskolor.

Information

Syftet med informationsförmedlingen är att ge information om Försäkringsinspektionens verksamhet samt att öka den allmänna kännedomen om regleringen av tillsynsobjekten. Försäkringsinspektionen ger information om läget och utvecklingen på försäkringsmarknaden samt tar vid behov ställning till aktuella frågor som berör branschen.

4. Tillsynsobjekt

I slutet av år 2003 var antalet tillsynsobjekt sammanlagt 855. Av dessa var cirka 50 försäkringsbolag. Den största gruppen bestod av försäkringsmäklarsammanslutningar och fysiska personer, sammanlagt 300 tillsynsobjekt.

Antalet tillsynsobjekt har de senaste åren varit i stort oförändrat. Man kan allmänt konstatera att antalet pensionsstiftelser har minskat med några tiotal, medan försäkringsmäklarna däremot har ökat i antal. Dessutom har anmälningarna om fritt tillhandahållande av försäkringstjänster av utländska EES-försäkringsbolag ökat, även om deras egentliga verksamhet kan uppskattas vara relativt anspråkslös.

Valvottavien määrä (rekisterissä olevat)
Antalet tillsynsobjekt (registrerade)

Valvottavaryhmä Tillsynsgrupp	31.12.2003	31.12.2002	31.12.2001	31.12.2000	31.12.1999
Henkivakuutusyhtiöt *) Livförsäkringsbolag *)	15	15	15	15	15
Vahinkovakuutusyhtiöt *) Skadeförsäkringsbolag *)	29	31	33	34	34
Työeläkevakuutusyhtiöt Arbetspensionsförsäkringsbolag	7	6	6	6	6
Eläkesäätiöt *) Pensionsstiftelser *)	110	128	168	208	222
Eläkekassat *) Pensionskassor *)	17	17	18	18	20
Sairaus- ja muut vakuutuskassat *) Sjukassor och övriga försäkringskassor *)	166	165	167	169	180
Laila perustetut eläkelaitokset Pensionsanstalter som grundats genom lag	3	4	4	4	4
Keva, VER, KER. **)	3	2	2	2	
Vakuutusyhdistykset Försäkringsföreningar	105	116	116	117	118
Vakuutuksenvälittäjäyhteisöt Försäkringsmäklare, sammanslutningar	67	69	57	44	36
Vakuutuksenvälittäjähenkilöt Försäkringsmäklare, fysiska personer	260	248	215	190	152
Työttömyyskassat Arbetslöshetskassor	42	42	43		
Työttömyysvakuutusrahasto, Koulutusrahasto Arbetslöshetsförsäkringsfonden, Utbildningsfonden	2	2	2		
Muut Övriga	9	9	8	6	6
Ulkomaisten ETA-vakuutusyhtiöiden edustustot Representationer för utländska EES-försäkringsbolag	20	18	17	14	12
Yhteensä Totalt	855	872	871	827	805
Ulkomaisten ETA-vakuutusyhtiöiden vakuutuspalvelujen vapaan tarjonnan ilmoituksia Anmälan om fritt tillhandahållande av försäkringstjänster av utländska EES-försäkringsbolag	375	347	323	302	267
*) Lukuihin sisältyvät selvitystilassa olevat:					
*) I siffrorna ingående som är i likvidation:					
henkivakuutusyhtiöt livförsäkringsbolag	1	1	1	1	1
vahinkovakuutusyhtiöt skadeförsäkringsbolag	1	1	1	1	1
eläkesäätiöt pensionsstiftelser	17	31	67	98	107
eläkekassat pensionskassor	2	1	2	1	3
sairaus- ja muut vakuutuskassat sjukkassor och övriga försäkringskassor	10	9	12	12	17

**) Kuntien Eläkevakuutus, Valtion Eläkerahasto, Kirkon Eläkerahasto.

**) Kommunernas Pensionsförsäkring, Statens Pensionsfond, Kyrkans Pensionsfond

5. Yhteistyö- ja vuorovaikutussuhteet

Vakuutusvalvonnalla on tiivis yhteistyö sekä Rahoitustarkastuksen että sosiaali- ja terveystieteiden ministeriön vakuutusosaston kanssa. Vakuutus- ja rahoitusryhmittymien valvonnasta virastolla ja Rahoitustarkastuksella on erillinen yhteistyösopimus.

Pohjoismaiden rahoitus- ja vakuutusvalvontaviranomaisten välistä yhteistyötä koskevan yleisen yhteistyösopimuksen piirissä ovat sekä Vakuutusvalvontavirasto että Rahoitustarkastus. Nordean valvonnassa noudatetaan valvojien välistä yksityiskohtaisempaa yhteistyösopimusta.

ETA-maiden vakuutusvalvojien yhteistyö vakuutusyhtiöryhmien lisävalvonnassa perustuu EU:n direktiiviin. Yhteistyön käytäntöä määrittelee valvojien allekirjoittama Helsinki-protokolla. Ruotsin ja Norjan valvontaviranomaisten kanssa virastolla on yksityiskohtaisempi sopimus If-konsernin valvontayhteistyöstä.

Virastolla on lisäksi yhteistyösopimukset Viron, Latvian ja Liettuan vakuutusvalvonnasta vastaavien viranomaisten kanssa.

Vakuutusmatematiikan koulutuksen edistämiseksi virastolla on Helsingin yliopiston matematiikan laitoksen kanssa yhteistyösopimus, jonka mukaan virasto osallistuu yliopiston matematiikan lehtorin palkkauskustannuksiin. Lehtorin tehtävänä on Helsingin yliopiston vakuutus- ja finanssimatematiikan linjalla annettava vakuutusmatematiikan perus- ja jatkokoulutusopetus sekä alaan liittyvä tieteellinen tutkimus ja alaan liittyvien opinnäytteiden ohjaaminen.

Virasto sai oman kansallisen asiantuntijansa EU-komission vakuutusyksikköön vuoden 2003 alussa. Hänen tehtävänä on osallistua muun muassa vakuutusyritysten vakavaraisuuskehikon uudistamiseen tähtäävään Solvenssi II -projektiin sekä EU-maiden jälleenvakuutusyritysten harmonisoidun valvontajärjestelmän luomiseen ja yhteisöön pyrkivien maiden EU-lainsäädännön toimeenpanon valvontaan.

5. *Samarbete och växelverkan*

Försäkringsinspektionen har ett nära samarbete med både Finansinspektionen och försäkringsavdelningen vid social- och hälsovårdsministeriet. Försäkringsinspektionen och Finansinspektionen har ingått ett separat samarbetsavtal om tillsynen av försäkrings- och finanskonglomerat.

Både Försäkringsinspektionen och Finansinspektionen omfattas av det allmänna samarbetsavtalet gällande samarbete mellan de myndigheter som utövar finans- och försäkringsinspektion i Norden. Då det gäller övervakningen av Nordea har tillsynsmyndigheterna slutit ett mer detaljerat samarbetsavtal.

Samarbetet mellan de instanser som utövar försäkringstillsyn i EES-länderna i fråga om den extra tillsynen av försäkringsbolagsgrupperna grundar sig på EU-direktivet. Samarbetspraxis regleras av Helsingforsprotokollet, som undertecknats av tillsynsorganen. Med tillsynsmyndigheterna i Sverige och Norge har Försäkringsinspektionen ett mer detaljerat avtal om samarbetet beträffande tillsynen av If-koncernen.

Försäkringsinspektionen har dessutom samarbetsavtal med de myndigheter som svarar för försäkringstillsynen i Estland, Lettland och Litauen.

För att främja utbildningen i försäkringsmatematik har Försäkringsinspektionen ingått ett samarbetsavtal med institutionen för matematik vid Helsingfors universitet. Enligt avtalet tar Försäkringsinspektionen del av lönekostnaderna för lektorn i matematik vid universitetet. Lektorns uppgift är att svara för den grundläggande undervisningen och fortbildningen inom linjen i försäkrings- och finansmatematik vid Helsingfors universitet. Till lektorns uppgifter hör också vetenskaplig forskning samt handledning av lärdomsprov som tangerar branschen.

Försäkringsinspektionen fick i början av år 2003 en egen nationell expert till EU-kommissionens försäkringsenhet. Expertens uppgift är bl.a. att delta i projektet Solvens II, som avser att förnya solvensreglerna för försäkringsföretag, samt i skapandet av ett harmoniserat system för tillsynen av återförsäkringsföretag inom EU och övervakningen av verkställandet av EU-lagstiftningen i de länder som eftersträvar medlemskap i EU.

Kansainvälinen toiminta

Marraskuussa 2003 perustettiin Euroopan komission päätöksellä Euroopan vakuutus- ja työeläkevalvontaviranomaisten komitea (CEIOPS). Komitean tehtävänä on neuvoa komissiota vakuutusta, jälleenvakuutusta ja työeläkkeitä koskevan täytöntöönpanon valmistelussa, edistää EU-direktiivien yhtenäistä toimeenpanoa sekä yhdenmukaistaa jäsenvaltioiden valvontasäännöksiä. Lisäksi se toimii foorumina valvonnallisen yhteistyön edistämiseksi sekä valvottaviin liittyvän informaation vaihtamiseksi ja yhtenäistää näin valvojien valvontakäytäntöjä.

CEIOPS koostuu EU:n jäsenmaiden vakuutusvalvonnan ja työeläkevalvonnan johtavista virkamiehistä, Suomea edustaa Vakuutusvalvontaviraston ylijohtaja.

Virasto osallistuu aktiivisesti CEIOPS:n Helsinki-protokollan mukaiseen yhteistyöhön sekä yhteistyön puitteita kehittävässä työryhmässä että käytännön valvontayhteistyötä tekevissä ryhmittymäkohtaisissa yhteisvalvontaryhmissä.

Virasto osallistuu EU:n vakuutusyritysten vakavaraisuuskehikon uudistamiseen tähtäävään solvenssi II -projektin työhön eri työryhmissä. Solvenssi II on tarkoitus toteuttaa käyttäen niin sanottua Lamfalussy-menetelyä, jolloin sääntelyä kehitettäisiin kahdella tasolla: direktiiveihin kirjattaisiin vain yleiset periaatteet ja yksityiskohtaisempi sääntely työstettäisiin CEIOPS:n alaisissa työryhmissä.

Virasto on mukana myös jälleenvakuutusyritysten harmonisoitua valvontajärjestelmää selvittävässä työryhmässä. Ehdotettu järjestelmä perustuisi siihen, että myös jälleenvakuutusyrityksiltä edellytettäisiin EU-maissa toimilupa, jonka jälkeen valvonta toteutettaisiin yhden toimiluvan periaatteen mukaisesti. Tällä hetkellä jäsenmaat ovat maakohtaisesti päättäneet jälleenvakuutusyritysten valvonnasta. Työryhmässä on työstetty luonnosta jälleenvakuutusyritysten sääntelyä koskevaksi direktiiviksi sekä tarvittavia muutoksia muihin direktiiveihin kuten esimerkiksi vahinko- ja henkivakuutusdirektiiveihin.

Säännönmukaiseen toimintaan kuuluu osallistuminen kansainvälisen vakuutusvalvojien järjestön IAIS:n yleiskokouksiin. EU:n komission yhteisöön pyrkivien maiden vakuutustoiminnan

Internationell verksamhet

I november 2003 grundades på beslut av Europeiska kommissionen Kommittén för försäkrings- och arbetspensionstillsynsmyndigheter (CEIOPS). Kommittén har som uppgift att fungera som rådgivare till kommissionen i beredningen av verkställighetsåtgärder som berör försäkring, återförsäkring och arbetspensioner, att främja verkställandet av EU-direktiv på ett likformigt sätt samt att förenhetliga medlemsländernas tillsynsbestämmelser. Dessutom fungerar kommittén som ett forum för främjandet av tillsynsamarbetet och utbytet av information i anslutning till tillsynsobjekt och förenhetligar på detta sätt tillsynsmyndigheternas tillsynspraxis.

CEIOPS består av ledande befattningshavare från de myndigheter som utövar försäkringstillsyn och arbetspensionstillsyn inom EU. Finland representeras av Försäkringsinspektionens överdirektör.

Försäkringsinspektionen deltar aktivt i CEIOPS samarbete i enlighet med Helsingforsprotokollet både i den arbetsgrupp som utvecklar ramarna för samarbetet och i de gemensamma grupp-specifika tillsynsgrupperna som utövar praktiskt tillsynssamarbete.

Försäkringsinspektionen deltar i projektet Solvens II i olika arbetsgrupper som eftersträvar att förnya solvensreglerna för försäkringsföretagen inom EU. Solvens II kommer att verkställas med hjälp av den s.k. Lamfalussy-processen, varvid regleringen utvecklas på två nivåer: i direktiven införs endast allmänna principer medan mer detaljerade bestämmelser utarbetas i de arbetsgrupper som underlyder CEIOPS.

Försäkringsinspektionen deltar också i en arbetsgrupp som utreder harmoniseringen av tillsynssystemet gällande återförsäkringsföretagen. Det föreslagna systemet grundar sig på att koncession också skulle krävas av återförsäkringsföretagen i EU-länderna, varefter tillsynen skulle verkställas enligt principen om en koncession. För närvarande har medlemsländerna skilt för sig beslutat om tillsynen av återförsäkringsföretagen. Arbetsgruppen har utarbetat ett utkast till ett direktiv om regleringen av återförsäkringsföretag samt nödvändiga ändringar i övriga direktiv, såsom t.ex. skade- och livförsäkringsdirektiven.

Den stadgeenliga verksamheten omfattar deltagande i IAIS:s generalförsamlingar, dvs. den internationella samarbetsorganisationen för tillsynsmyndigheter på försäkringsområdet. I fråga om uppföljningen av Estland och Lettland har Försäkringsinspektionen

sääntelyä ja valvontaa arvioivan ryhmän toimintaan on osallistuttu Viron ja Latvian seurannan osalta.

Samoin osallistutaan Pohjoismaiden rahoitus- ja vakuutusvalvojen ja pohjoismaisten vakuutusvalvojen vuosittaisiin kokouksiin sekä kahden pysyvän Pohjoismaisen työttömyysturvajärjestelmiin liittyvän työryhmän toimintaan.

6. Henkilöstö

Henkilöstöpolitiikan lähtökohtana on osaava, motivoitunut ja uusiutumiskykyinen henkilöstö, jonka jaksamista pidetään yllä ja pyritään nostamaan työkuuntoon, ammattitaitoon ja työyhteisöön vaikuttavin keinoin.

Viraston palveluksessa oli 31.12.2003 yhteensä 62 virkamiestä. Lukumäärä pieneni edellisvuoden vastaavasta luvusta yhdellä. Avoinna oli 4 virkaa. Henkilötyövuosien määrän toteutuma oli kuitenkin 63,5 (lisäys edellisestä vuodesta 3,7 henkilötyövuotta). Henkilöstön keski-ikä on 43,9 vuotta, siis reippaasti koko valtion henkilöstön keski-ikää alempi.

Henkilöstön kehittämisen sekä tietojenkäsittelyn sähköistymisen ansiosta henkilöstön määrän ennustetaan myös jatkossa pysyvän suunnilleen ennallaan joistakin kasvutarpeista huolimatta. Henkilöstön lisätarvetta vähentää osaltaan myös palvelujen ulkoistaminen; viraston tukipalveluista on ulkoistettu mm. palkka- ja henkilöstöhallinnon tietojärjestelmät, atk-palvelut, kulunvalvonta ja puhelinvaihteenhoito.

Vakuutusvalvontaviraston henkilöstön koulutustaso on varsin korkea, valtaosalla on korkeakoulututkinto, useimmiten oikeustieteen, kauppätieteen tai matematiikan (vakuutusmatematiikka) alalta. Henkilöstö edustaa laajaa vakuutusalan eri sektoreiden asiantuntemusta.

Työtyytyväisyyttä ja viraston johtamistaitojen kehittymistä virastossa seurataan vuorovuosin tehtävien kyselytutkimusten perusteella. Kertomusvuonna tehtiin henkilöstölle ensimmäinen

deltagit i arbetet i EU-kommissionens grupp som bedömer regleringen och övervakningen av försäkringsverksamheten i de länder som söker medlemskap i EU.

Likaså deltar Försäkringsinspektionen i de nordiska finans- och försäkringstillsynsmyndigheternas årliga möten samt i verksamheten inom ramen för två permanenta nordiska arbetsgrupper i anslutning till systemet för utkomstskydd för arbetslösa.

6. Personal

Utgångspunkten för Försäkringsinspektionens personalpolitik är en kompetent och motiverad personal med förmåga till förnyelse, vars resurser upprätthålls och höjs med metoder som bidrar till att förbättra arbetsförmågan, yrkeskickligheten och arbetsgemenskapen.

Försäkringsinspektionen hade 31.12.2003 sammanlagt 62 tjänstemän i sin tjänst. Antalet minskade med en anställd från året innan. Fyra tjänster var obesatta. Antalet årsverken uppgick emellertid till 63,5 (en ökning med 3,7 årsverken jämfört med fjolåret). Personalens medelålder är 43,9 år, dvs. klart lägre än medelåldern bland statens anställda.

Tack vare utvecklingen av personalen och den elektroniska databehandlingen väntas antalet anställda också i fortsättningen bibehållas i stort vid det tidigare trots behovet av tillväxt i någon mån. Det faktum att vissa tjänster har lagts ut minskar också för sin del trycket på att öka antalet anställda: från inspektionens stödtjänster har bl.a. löne- och personalförvaltningens datasystem, adb-tjänsterna, passerkontrollen och telefonväxeln lagts ut på entreprenad.

Utbildningsnivån bland Försäkringsinspektionens personal är mycket hög. Största delen av de anställda har avlagt högskoleexamen, i allmänhet inom juridik, ekonomiska vetenskaper eller matematik (försäkringsmatematik).

Personalen representerar en gedigen sakkunskap inom olika sektorer av försäkringsbranschen.

Tillfredsställelsen i arbetet och utvecklingen av ledningen i Försäkringsinspektionen uppföljs genom enkäter vartannat år. Under redovisningsåret genom-

viraston johtamisen tasoa selvittävä kysely. Saatu-
jen arviointitulosten avulla viraston johto ja esi-
miehet voivat kehittää omaa johtamiskäyttäyty-
mistään. Jatkossa kyselystä saadaan myös vertailu-
aineistoa mittaamaan kehityksen suuntaa.

Viraston ylin päättävä elin on johtokunta. Joh-
tokunta kokoontuu kuukausittain.

fördes bland personalen den första enkäten beträffan-
de ledningens nivå. På basis av de värderingsresultat
som erhöles kan Försäkringsinspektionens ledning och
chefer utveckla sitt eget ledarskap. I fortsättningen
kan man också ta fram jämförelsematerial för att följa
upp utvecklingen.

Försäkringsinspektionens högsta beslutande or-
gan är direktionen. Direktionen sammanträder en
gång i månaden.

Johtokunta

Direktion 31.12.2003

Puheenjohtaja

Ordförande

Osastopäällikkö, ylijohtaja
Avdelningschef, överdirektör
Tarmo Pukkila
Sosiaali- ja terveysministeriö
Social- och hälsovårdsministeriet

Varajäsenet

Suppleanter

Apulaisosastopäällikkö
Biträdande avdelningschef
Matti Toiviainen

Varapuheenjohtaja

Vice ordförande

Neuvotteleva virkamies
Konsultativa tjänstemannen
Carin Lindqvist-Virtanen,
Sosiaali- ja terveysministeriö
Social- och hälsovårdsministeriet

Ylimatemaatikko
Övermatematiker
Leena Väänänen

Jäsenet

Medlemmar

Johtaja
Direktör
Kaarlo Jännäri,
Rahoitustarkastus
Finansinspektionen

Apulaisjohtaja
Biträdande direktör
Pirkko Pohjoisaho-Aarti

Lainsäädäntöjohtaja
Lagstiftningsdirektör
Pekka Laajanen,
Valtiovarainministeriö
Finansministeriet

Lainsäädäntöneuvos
Lagstiftningsrådet
Ilkka Harju

Johtokunnan jäsen
Direktionsmedlem
Matti Louekoski,
Suomen Pankki
Finlands Bank

Osastopäällikkö
Avdelningschef
Heikki Koskenkylä

Ylijohtaja
Överdirektör
Hely Salomaa,
Vakuutusvalvontavirasto
Försäkringsinspektionen

Johtaja
Direktör
Timo Laakso

7. Toiminnan rahoitus

Kaikki viraston toiminnasta aiheutuvat menot kataan valvonta- ja toimenpidemaksuilla, jotka kerätään valvottavilta. Toiminnan rahoitus perustuu vakuutustarkastuksen kustantamisesta annettuun lakiin (479/1944).

Viraston talousarvio perustuu nettobudjettiin ja ns. nollabudjettiin eli viraston menot on katettava kokonaisuudessaan valvonta- ja toimenpidemaksuilla. Mahdollinen ylijäämä huomioidaan valvottaville seuraavan vuoden valvontamaksua määrättäessä.

Valvontamaksut määräytyvät viraston kustannuslaskennan ja valvottavien yhteisöjen tilinpäätöstietojen perusteella sosiaali- ja terveysministeriön vahvistamien perusteiden mukaisesti. Vuoden 2003 talousarviossa tuotot olivat yhteensä 5.010.000 euroa. Tästä valvontamaksujen osuus oli 4.782.000 euroa ja maksuperustelain mukaisten julkisoikeudellisten ja liiketaloudellisten suoritteiden määrä 228.000 euroa. Vuodelta 2002 kertynyt laskutusylijäämä (0,6 milj. euroa) hyvitettiin kertomusvuoden valvontamaksuissa. Tuottojen toteutuma oli kertomusvuonna yhteensä 4,5 milj. euroa.

7. Verksamhetens finansiering

Alla kostnader för Försäkringsinspektionens verksamhet täcks med tillsyns- och åtgärdsavgifter som upp bärs av tillsynsobjekten. Finansieringen av verksamheten grundar sig på lagen om finansiering av Försäkringsinspektionens verksamhet (479/1944).

Försäkringsinspektionens budget grundar sig på nettobudgetering och s.k. nollbudget, vilket innebär att tillsyns- och åtgärdsavgifterna skall täcka Försäkringsinspektionens kostnader i sin helhet. Ett eventuellt överskott beaktas då nästa års tillsynsavgift fastställs för tillsynsobjekten.

Tillsynsavgifterna fastställs på basis av Försäkringsinspektionens kostnadsräkning och tillsynsobjektens bokslutsuppgifter i enlighet med de grunder som social- och hälsovårdsministeriet fastställer. I budgeten för år 2003 var intäkterna sammanlagt 5.010.000 euro. Av detta belopp utgjorde tillsynsavgifternas andel 4.782.000 euro och de offentligrättsliga och företagsekonomiska prestationerna enligt lagen om grunderna för avgifter till staten 228.000 euro. Faktureringsöverskottet för år 2002 (0,6 miljoner euro) krediterades i redovisningsårets tillsynsavgifter. Redovisningsårets intäkter uppgick till sammanlagt 4,5 miljoner euro.

Toiminnan tunnuslukuja (1000 €)
Nyckeltal för verksamheten (1000 €)

Kustannukset Kostnader	2001	2002	2003
Aineet, tarvikkeet ja tavarat <i>Material, förnödenheter och varor</i>	60	81	60
Henkilöstömenot <i>Personalkostnader</i>	2 599	3 001	3 361
Vuokrat <i>Hyror</i>	454	579	522
Palvelujen ostot <i>Inköp av tjänster</i>	548	443	486
Muut erilliskustannukset <i>Övriga särkostnader</i>	93	164	107
Erilliskustannukset yhteensä Särkostnader totalt	3 754	4 268	4 536
Poistot <i>Avskrivningar</i>	89	133	107
Laskennalliset korot <i>Kalkylerade räntor</i>	21	23	24
Yhteistoim. korvaukset virast./lait. <i>Samarb. ersättningar inspekt./anst.</i>		17	19,9
Osuus yhteiskustannuksista yhteensä Andel av gemensamma kostnader totalt	110	174	151
Käyttöomaisuushankinnat Anskaffning av anläggningstillgångar	56	96	25
Kokonaiskustannukset *) Totalkostnader *)	3 812	4 320	4 531
*) Poistot, laskenn. korot, myyntitapp., lomapalkkavelan muutos ja VEL-perust. kuntoutus vähennetty *) Avskrivningar, kalkylerade räntor, försäljningsförluster, förändring i semesterlöneskulden och rehabilitering enligt StPL har avdragits			
Henkilötyövuosia Årsverken	54,5	59,8	63,5
Kokonaiskustannukset / henkilötyövuosi Totalkostnader / årsverke	69,9	72,2	71,4

Kustannusten 4,9 prosentin kasvu edellisestä vuodesta johtui pääosin avoinna olleiden virkojen täyttämisestä. Henkilöstökustannukset nousivat 12 prosenttia, muissa kustannuksissa oli vähennystä edellisestä vuodesta.

Ökningen av kostnaderna med 4,9 procent från året innan berodde huvudsakligen på tillsättningen av vakanser. Personalkostnaderna steg med 12 procent, medan övriga kostnader sjönk jämfört med föregående år.

8. Toimintaympäristön muutokset

Vuonna 2003 euroalueen bruttokansantuotteen kasvu oli Eurostatin arvion mukaan 0,3 %, kun Suomen bruttokansantuotteen määrä kasvoi Tilastokeskuksen ennakkotietojen mukaan 1,9 %. Suomen keskimääräinen työttömyysaste oli 9,0 % ja työllisyysaste 67,3 %. Työttömyyskassojen ja Kelan maksamat työttömyysturvaetuudet kasvoivat 8,1 % edellisestä vuodesta ja olivat runsaat 2,7 miljardia euroa.

Joulukuussa 2003 euroalueen vuosi-inflaatio oli 2,0 %, kun se Suomessa oli 1,2 %. Euroalueen markkinakorot ovat olleet nousussa viime vuoden puolivälistä lähtien, mutta korkotaso on edelleen matala. Kymmenen vuoden korko on runsaan 4 prosentintuntumassa ja kolmen kuukauden korko 2 prosenttiyksikköä alempi. Osakkeiden kurssit sekä Yhdysvaltojen että Euroopan pörseissä ovat jatkaneet viime vuoden keväällä alkanutta nousuaan. Euron arvo suhteessa dollariin nousi viime vuoden aikana noin viidenneksen.

Vakuutus- ja eläkelaitosten taloudellinen kehitys

Vakuutus- ja eläkelaitosten vakavaraisuuskehityksen osalta vuosi 2003 oli kaksijakoinen. Maaliskuun loppuun asti vakuutuslaitosten vakavaraisuus laski kokonaistasolla huolimatta korkotason selvästä laskusta. Vakavaraisuus heikentyi laitosten osakevarallisuuden arvon laskettua selvästi yleisen osakemarkkinakehityksen mukana. Maaliskuun lopulta alkanut osakemarkkinoiden elpyminen nosti vakavaraisuutta selvästi vuoden loppuosalla. Korkotason muutoksilla ei vuositasolla ollut merkittäviä vaikutuksia laitosten vakavaraisuuteen. Korkotason voimakkaat heilahtelut vuoden sisällä vaikuttivat osaltaan joukkolainoista saatavan kokonaistuoton suuruuteen erityisesti niissä vakuutuslaitoksissa, jotka toimivat aktiivisesti korkomarkkinoilla. Laitoksittain vakavaraisuusaseman parantuminen vaihteli melko paljon riippuen niiden sijoitusallokaatiovalinnoista.

8. Förändringar i verksamhetsmiljön

År 2003 var tillväxten av bruttonationalprodukten inom euroområdet enligt Eurostats uppskattning 0,3 procent, då bruttonationalprodukten i Finland enligt Statistikcentralens preliminära uppgifter ökade med 1,9 procent. Den genomsnittliga arbetslöshetsnivån i Finland låg på 9,0 procent och sysselsättningsnivån på 67,3 procent. De utkomstskyddsformåner för arbetslösa som utbetalas av arbetslöshetskassorna och Folkpensionsanstalten ökade med 8,1 procent från året innan till 2,7 miljarder euro.

I december 2003 var den årliga inflationen inom euroområdet 2,0 procent, medan inflationen i Finland stannade på 1,2 procent. Marknadsräntorna inom euroområdet har stigit från mitten av år 2003, men räntenivån är fortsättningsvis låg. Tioårsräntan är drygt 4 procent och tremånadersräntan 2 procentenhet lägre. I följd på våren började aktiekurserna klättra uppåt på börsen i både USA och Europa och den stigande trenden har fortsatt. Eurons värde i förhållande till dollarn steg med cirka en femtedel under fjolåret.

Försäkrings- och pensionsanstaltarnas ekonomiska utveckling

År 2003 var tudelat med tanke på försäkrings- och pensionsanstaltarnas solvensutveckling. Fram till slutet av mars sjönk försäkringsanstaltarnas solvens som helhet trots en klar nedgång i räntenivån. Solvensen försämrades i och med att anstaltarnas aktieförmögenhet minskade klart i takt med den allmänna utvecklingen på aktiemarknaden. Tack vare uppsvinget på aktiemarknaden från slutet av mars förbättrades däremot solvensen betydligt mot årets slut. Fluktuationerna i räntenivån på årnivå hade ingen betydande inverkan på anstaltarnas solvens. De kraftiga fluktuationerna i räntenivån under året inverkar för sin del på den totala avkastningen på masslån i synnerhet för de försäkringsanstalter som agerar aktivt på räntemarknaden. Beträktat enligt försäkringsanstalt varierade förbättringen av solvensställningen rätt mycket beroende på anstaltarnas allokering av sina placeringar.

II

Toiminnan vaikuttavuus *Verksamhetens effekter*

1. Vakuutusvalvonta

Vakuutusvalvontaosaston toiminta-alueita ovat talouden valvonta ja oikeudellinen valvonta. Lisäksi osasto valmistelee määräyksiä, ohjeita ja kannanottoja sekä osallistuu lainvalmisteluun. Johdon asiantuntijoiden toiminta-alueena on erityisesti valvottavien sijoitustoiminnan valvontaan sekä vakuutusmatematiikkaan liittyvät asiat.

Henkilötyövuosina ilmaistuna vakuutusvalvontaosaston osuus viraston koko toiminnasta oli kaikkiaan noin 31,5 prosenttia. Yksiköittäin osuudet jakautuivat prosentteina seuraavasti: Asiantuntijaryhmä 8,3, Eläkevakuutusten valvonta 10,6 sekä Henki- ja vahinkovakuutusten valvonta 12,6. Suoraan yliohtajalle raportoivan Johdon asiantuntijat -ryhmän osuus koko viraston henkilötyövuosista oli 4,6 prosenttia.

Talouden valvonta

Talouden valvonta toteutettiin vahvistettujen valvottavakohtaisten tarkastussuunnitelmien pohjalta. Jatkuvassa talouden valvonnassa käytiin läpi valvottavien tilinpäätösraportointi sekä virastolle neljännesvuosittain toimitettavat seurantaraportit. Valvontaa kohdistettiin tarvittaessa tarkemmin yksittäisiin valvottaviin jatkuvan valvonnan pohjalta. Toteutettujen tarkastuskäyntien yhteydessä käytiin läpi valvottavien hallinnon pöytäkirjat sekä valitut tarkastuskohteet suunnitelmien ja jatkuvassa valvonnassa esiin tulleiden havaintojen pohjalta.

Menevän jälleenvakuutuksen tarkastusten toimintatavat kirjattiin tarkastajan käsikirjaohjeen muotoon. Ohjeistettua tarkastustapaa aletaan soveltaa vuoden 2004 keväällä.

Toiminta ongelmatilanteissa -työryhmä koontui useita kertoja vuoden aikana. Tavoitteena on kirjata valvojan toimintaohjeet valvottavan ollessa erilaisissa ongelmatilanteissa. Työryhmä jatkaa työtään kuluvana vuonna.

Sijoitustoiminnan valvonta

Henki- ja vahinkovakuutusyhtiöiden sijoitustoiminnan raportointi ja seuranta uudistettiin ja sen edellyttämät tiedot kerättiin ensimmäisen kerran 30.9.2003 päättyneeltä jaksolta ja jatkossa vuosi-

1. Försäkringstillsyn

Verksamhetsområdet för försäkringstillsynsavdelningen är övervakning av ekonomin och juridisk övervakning. Dessutom bereder avdelningen föreskrifter, anvisningar och ställningstaganden samt deltar i beredningen av lagar. Ledningens experter svarar i synnerhet för frågor i anslutning till övervakningen av tillsynsobjektens placeringsverksamhet samt försäkringsmatematik.

Mätt i årsverken utgör försäkringstillsynsavdelningens andel sammanlagt 31,5 procent av Försäkringsinspektionens totala verksamhet. Beträktat enligt enhet fördelas andelarna enligt följande: expertgruppen 8,3 procent, övervakning av pensionsförsäkringar 10,6 procent samt övervakning av liv- och skadeförsäkringar 12,6 procent. Ledningens experter, som rapporterar direkt till överdirektören, stod för cirka 4,6 procent av det totala antalet årsverken i Försäkringsinspektionen.

Övervakning av ekonomin

Övervakningen av ekonomin genomfördes på grundval av fastställda inspektionsplaner för enskilda tillsynsobjekt. I den kontinuerliga övervakningen av ekonomin utredes tillsynsobjektens bokslutsrapportering samt de uppföljningsrapporter som tillställs Försäkringsinspektionen varje kvartal. Vid behov hänfördes övervakningen mer ingående till enskilda tillsynsobjekt utifrån den kontinuerliga tillsynen. I samband med kontrollbesöken granskades tillsynsobjektens förvaltningsprotokoll samt valda kontrollobjekt på basis av planer och de observationer som gjorts i samband med den kontinuerliga tillsynen.

Tillvägagångssätten vid granskningen av avgiven återförsäkring sammanställdes i form av en handbok för tillsyn. Övervakningen enligt de nya anvisningarna börjar tillämpas våren 2004.

Arbetsgruppen för verksamhet i problemsituationer sammanträdde flera gånger under året. Målet är att bokföra förhållningsregler för övervakningen då tillsynsobjektet befinner sig i olika problemsituationer. Arbetsgruppen fortsätter sitt arbete innevarande år.

Övervakning av placeringsverksamheten

Rapporteringen och uppföljningen av liv- och skadeförsäkringsbolagens placeringsverksamhet förnyades och de uppgifter som tillsynen kräver insamlades första gången

neljänneksittäin. Raportissa esitetään yhtiön koko sijoitusomaisuuden jakautuminen sijoitusluokkiin, jotka noudattavat suurimmalta osaltaan jo vakava-raisuuslaskennassa olemassa olevaa käytäntöä. Raportilla kerätään tietoja sijoituksiin kohdistuvien arvonmuutosriskien arvioimiseksi. Työeläkeyhtiöiden osalta vastaava raportointi on toteutettu jo aiemmin. Lisäksi sijoitustoiminnan valvontaa toteutettiin valituilla teematarkastuksilla.

Uusia sijoitusriskejä kartoitettiin suorittamalla erityistarkastus valituissa vakuutusyhtiöissä. Eri-tyistarkastuksessa selvitettiin vakuutusyhtiöiden osallistumista riskien siirtoihin arvopaperistetuis- ja omaisuusvakuudellisissa liikkeeseenlaskuissa sekä luottojohdannaisissa. Samassa yhteydessä tarkastettiin sijoitukset ja sijoitussitoumukset pääomarahastoihin. Tarkastuksen perusteella todettiin, että suomalaisten vakuutusyhtiöiden osallistuminen omaisuusvakuudellisiin riskien siirtoihin oli vähäistä.

Loppuvuonna toteutettiin selvitys työeläkeyhtiöiden kiinteistökaupoista ajalta 1.1.1999–30.9.2003. Selvitys katsottiin tarpeelliseksi tehdä, koska julkisuudessa oli esitetty väitteitä työeläkevakuutusyhtiöiden ja niiden asiakkaiden välisistä ylihintaisista kiinteistökaupoista. Selvityksessä käytiin läpi kaikkiaan 261 kiinteistö-hankintaa, joista 19 siirtyi edelleen yksityiskohtaisemman tarkastelun kohteeksi vuodelle 2004. Muutoin selvityksen perusteella ei ollut havaittavissa, että vakuutuksenottajien kanssa tehdyt kaupat järjestelmällisesti olisivat huonotuottoisempia kuin muilta ostetut kiinteistöt.

Yhteistyö Sammon ja If-konsernin valvonnassa

Virasto toimii tiiviisti yhteistyössä Rahoitustarkastuksen kanssa Sampo-ryhmittymän valvonnassa. Valvontayhteistyön merkeissä tavattiin noin keran kuukaudessa. Tietoa vaihdetaan säännöllisesti valvottavien talouden tilasta ja olennaisista ajankohtaisista tapahtumista. Lisäksi toteutettiin konsernissa useita yhteistarkastuksia eri aihealueilla.

Toimintavuonna alettiin yhteistyössä Rahoitustarkastuksen kanssa kehittää mallia, jolla finanssiryhmittymän taloudellisia riskejä voitaisiin ryhmittymän tasolla paremmin mitata ja arvioida. Tavoitteena on saattaa eri sektorikohtaiset riskit

för den period som löpte ut 30.9.2003. I fortsättningen insamlas uppgifterna varje kvartal. I rapporten presenteras fördelningen av bolagets samtliga placeringstillgångar enligt placeringsklass. Indelningen följer till största delen den praxis som används i samband med solvensberäkningen. Genom rapporten samlas information för värderingen av de värdefluktationsrisker som hänför sig till placeringarna. För arbetspensionsbolagens del har motsvarande rapportering tillämpats redan tidigare. Dessutom genomfördes valda temakontroller inom ramen för övervakningen av placeringsverksamheten.

Nya placeringsrisker kartlades genom specialkontroller i valda försäkringsbolag. Vid specialkontrollerna utreddes försäkringsbolagens delaktighet i överföringen av riskerna i samband med värdepapperiserade emissioner med säkerhet i egendom samt i samband med kreditderivat. Samtidigt granskades bolagens placeringar och placeringsförbindelser i kapitalfonder. På basis av kontrollerna kunde man konstatera att de finländska försäkringsbolagens deltagande i överföringen av risker med säkerhet i egendom var ringa.

I slutet av året verkställdes en undersökning av arbetspensionsbolagens fastighetsaffärer under perioden 1.1.1999–30.9.2003. Utredningen ansågs vara nödvändig, eftersom det i offentligheten hade lagts fram påståenden om fastighetsaffärer till överpris mellan arbetspensionsförsäkringsbolagen och deras kunder. I utredningen granskades sammanlagt 261 fastighetsförvärv, varav 19 objekt kommer att granskas mer ingående under år 2004. I övrigt kunde man i utredningen inte konstatera att affärerna med försäkringstagnarna i regel skulle ha gett en sämre avkastning än fastigheter som köpts av andra.

Samarbetet vid övervakningen av Sampo och If-koncernen

Försäkringsinspektionen samarbetar aktivt med Finansinspektionen vid tillsynen av Sampogruppen. Inom ramen för tillsynssamarbetet hölls sammanträden cirka en gång i månaden. Information om tillsynsobjektens ekonomiska ställning och viktiga aktuella händelser utbyts regelbundet. Dessutom utfördes i koncernen flera gemensamma kontroller inom olika områden.

Under redovisningsåret började Försäkringsinspektionen i samarbete med Finansinspektionen utveckla en modell för att bättre kunna mäta och bedöma finansgrupperingens ekonomiska risker på grupp-nivå. Målet är att sammanställa olika sektorspecifika risker under en

yhteisen ja mahdollisimman yhteismitallisen arvioinnin alle.

If-konsernin valvonnassa jatkettiin tiivistä pohjoismaisten vakuutusvalvojen yhteistyötä. Valvontayhteistyötä tehtiin merkittävästi sähköisesti vaihtamalla eri valvojen välillä tietoja ja dokumentteja oman maan valvottavista ja myös yhteisistä valvontahankkeista. Valvojen yhteistyökoukuksiin osallistuttiin noin kuukauden välein.

Sisäinen valvonta

Sisäisen valvonnan tarkastuksia tehtiin viiteen ryhmään/konserniin, yhteensä kahdeksaan yhtiöön. Kolme suunnitelmaan sisältynyttä tarkastusta siirtyi vuodelle 2004. Tarkastuskohteina olivat 1) johtamistapa ja valvontakulttuuri, 2) riskien tunnistaminen, arviointi, rajoittaminen ja valvonta, 3) valvontatoimenpiteet ja tehtävien eriyttäminen, 4) raportointi ja tiedonvälitys ja 5) toimintojen tarkkailu ja puutteiden korjaaminen.

Sisäisen valvonnan tila valvottavissa on tehtyjen tarkastusten perusteella arvioiden tyydyttävä ja se on paranemassa koko ajan. Kokonaiskäsitys asiasta on saatavissa 1–2 vuoden kuluttua, kun kaikki merkittävät ryhmät/yhtiöt on tarkastettu.

gemensam och möjligast kommensurabel värdering.

Vid övervakningen av If-koncernen fortsatte det intensiva samarbetet mellan de nordiska tillsynsmyndigheterna. Tillsynssamarbetet skedde i betydande grad i elektronisk form genom utbyte av information och dokument mellan de olika tillsynsmyndigheterna. Informationen berörde såväl tillsynsobjekt i det egna landet som gemensamma tillsynsprojekt. Försäkringsinspektionen deltog på tillsynsmyndigheternas samarbetsmöten cirka en gång i månaden.

Intern kontroll

Övervakningen av den interna kontrollen verkställdes i fem grupper/koncerner, sammanlagt åtta bolag. Tre av de planerade kontrollerna flyttades fram till år 2004. Objekt för granskningen var 1) ledarskap och kontrollkultur, 2) identifiering, värdering, begränsning och övervakning av risker, 3) tillsynsåtgärder och differentiering av åtgärder, 4) rapportering och informationsförmedling samt 5) övervakning av funktioner och avhjälpande av brister.

På basis av resultatet av de kontroller som företogs är den interna kontrollen i tillsynsobjekten på tillfredsställande nivå och förbättras hela tiden. Om 1–2 år, dvs. då alla betydande grupper/bolag har granskats, kan man sammanställa en helhetsbedömning av den interna kontrollen.

Johdon luotettavuuden ja sopivuuden valvonta

Vakuutusyhtiöiden johdon luotettavuuden ja sopivuuden arviointia koskeva viraston ohje annettiin kesällä 2002. Toimitusjohtajan, hallituksen jäsenten, näiden varamiesten sekä ulkomaisten yhtiöiden edustustojen pääasiamiesten luotettavuutta ja sopivuutta koskevat perusselvitykset (yhteensä n. 265 henkilöstä) saatiin käsiteltyä virastossa toimintavuoden aikana. Vuoden 2003 lopussa valvontatehtävä siirtyi markkinavalvonnasta talouden valvontaan.

Lakisääteinen tapaturmavakuutus

Vuoden aikana kehitettiin täysin uusi valvottava-raportti Lakisääteisen tapaturmavakuutuksen analyysi. Uusi raportti laajentaa selvästi viraston mahdollisuuksia analysoida ko. vakuutuslajin kannattavuutta, vastuuelan riittävyttä ja tiettyjä vakuutuslajin luonteelle ominaisia erityispiirteitä kuten ammattitauteja. Ensimmäinen raportointi suoritettiin vuoden kuluessa pilottiluontoisena ja sen tuloksia käytettiin hyväksi, kun raportin lopullista muotoa toteutettiin. Ensimmäinen virallinen raportointi toimitetaan virastolle vuoden 2003 tilinpäätöstietojen yhteydessä.

Liikennevakuutus

Virasto teki tutkimuksen, jossa arvioitiin liikennevakuutuksen maksujen lainmukaisuutta liikennevakuutusta harjoittavissa yhtiöissä. Liikennevakuutuslaki edellyttää liikennevakuutusmaksuilta turvaavuutta ja kohtuullisuutta. Tutkimus perustui yhtiöiltä vuoden 2002 loppupuolella kerättyihin tietoihin liikennevakuutuksen maksuista, liikekuluista, korvauksista ja vastuuelasta viiden vuoden ajanjaksolta 1997–2001. Tutkimuksen perusteella oli havaittavissa, että tarkastelujakson alussa liikennevakuutusten hinnoittelu oli liian alhaisella tasolla lähes kaikissa yhtiöissä. Sen jälkeen yhtiöt ovat tarkistaneet hintojaan ylöspäin niin, että noin puolessa yhtiöistä hinnoittelu oli saatu kannattavalle pohjalle vuoteen 2001 mennessä. Kunkin yhtiön tulokset käytiin läpi keskusteluissa, joihin viraston puolelta osallistui yksi ja yhtiön puolelta yleensä kaksi henkilöä, joista toinen oli yhtiön vakuutusmatemaatikko.

Övervakning av ledningens pålitlighet och lämplighet

Försäkringsinspektionens anvisningar för avgivande av pålitlighets- och lämplighetsutredning gällande försäkringsbolagens ledning gavs sommaren 2002. Under verksamhetsåret utredde Försäkringsinspektionen pålitligheten och lämpligheten hos verkställande direktören, styrelsemedlemmarna och deras ställföreträdare samt huvudombuden för de utländska bolagens representationer (sammanlagt cirka 265 personer). I slutet av år 2003 flyttades tillsynen över från marknadstillsynen till övervakningen av ekonomin.

Lagstadgad olycksfallsförsäkring

Under året utvecklades en helt ny övervakningsrapport under namnet Kalkyler av den lagstadgade olycksfallsförsäkringen. Den nya rapporten ökar betydligt Försäkringsinspektionens möjligheter att analysera lönsamheten inom ifrågavarande försäkringsgren samt ansvarsskuldens tillräcklighet och vissa särdrag som är typiska för försäkringsgrenen, såsom t.ex. yrkessjukdomar. Den första rapporteringen genomfördes under året som ett pilotprojekt och dess resultat utnyttjades vid utformningen av den slutliga rapporten. Den första officiella rapporten tillställs Försäkringsinspektionen i samband med bokslutsuppgifterna för år 2003.

Trafikförsäkring

Försäkringsinspektionen utförde en undersökning i syfte att bedöma trafikförsäkringspremiernas lagenlighet i de bolag som bedriver trafikförsäkring. Trafikförsäkringslagen förutsätter att trafikförsäkringspremierna är betryggande och skäliga. Undersökningen baserade sig på de uppgifter om trafikförsäkringspremierna, driftkostnaderna, ersättningarna och ansvarsskulden för år 1997–2001 som insamlades av bolagen i slutet av år 2002. På basis av undersökningen kunde man konstatera att trafikförsäkringarnas prissättning var för låg i nästan samtliga bolag i början av perioden. Därefter har bolagen justerat sina priser uppåt så att prissättningen fram till år 2001 var på lönsam nivå i cirka hälften av bolagen. Resultatet för samtliga bolag behandlades vid diskussioner, i vilka deltog en representant för Försäkringsinspektionen och i allmänhet två representanter för bolaget, varav en försäkringsmatematiker.

2. Markkinaevalvonta

Markkinaevalvontaosaston toiminta-alueita ovat vakuutustuotteiden valvonta, vakuutuslaitosten ja vakuutusvälittäjien markkinoinnin ja menettelytapojen valvonta sekä oikeudellinen valvonta. Lisäksi osasto valmistelee määräyksiä, ohjeita ja kannanottoja sekä osallistuu lainvalmisteluun. Markkinaevalvonnan osuus koko viraston henkilötyövuosista oli noin 11,3 prosenttia.

Markkinaevalvonnassa virasto on jatkuvassa yhteistyössä Kuluttajien Vakuutustoimiston, Kuluttajaviraston, Rahoitustarkastuksen sekä ETA-yhtiöiden osalta ulkomaisten valvojien kanssa.

Vakuutusehdot

Vakuutusehtojen tarkastamisessa toimitaan EU:n vakuutusdirektiivien mukaisten peruslinjausten mukaan muun muassa siten, että virasto tutkii vakuutusehtojen lainmukaisuutta jälkikäteisvalvontana. Ehtoja verrataan vakuutusoppimislain kuluttajaa suojaaviin pakottaviin säännöksiin. Myös epäselvistä ehtokohdista on huomautettu yhtiöitä. Vakuutusehtojen valvonnan painopistealueena kertomusvuonna oli edelleen säästämis- tuotteiden ehtojen valvonta.

Markkinointi

Viraston säästämisuotteiden markkinointiin liittyvää kannanottoa vuodelta 2002 seurasi jatkotoimena kaikille Suomessa toimiville henkivakuutusyhtiöille lähetetty tarjouspyyntöselvitys, johon tulleita vastauksia käytiin läpi osin kertomusvuonna. Selvityksen perusteella havaittiin, että yhtiöiden säästämisuotteisiin liittyvät vakuutustarjoukset noudattivat pääosin viraston kannanoton linjauksia.

Kantelut ja tiedustelut

Kertomusvuonna viraston käsiteltäväksi tuli n. 60 asiakkaitten tekemää vakuutuslaitosta koskevaa kirjallista kantelua tai tiedustelua. Vakuutuksenvälittäjiä koskevia kanteluja virastolle tuli viisi. Suurin osa kanteluista käsiteltiin tavoiteajassa eli kahden kuukauden kuluessa niiden saapumisesta. Noin 20 prosenttia selvityksistä johti jonkintasoiseen viraston valvottavalle antamaan huomautukseen.

2. Marknadstillsyn

Marknadstillsynsavdelningens verksamhetsområde är övervakningen av försäkringsprodukter, övervakningen av försäkringsanstaltens och försäkringsmäklarnas marknadsföring och tillvägagångssätt samt juridisk övervakning. Dessutom bereder avdelningen föreskrifter, anvisningar och ställningstaganden samt deltar i beredningen av lagar. Marknadstillsynens andel av samtliga årsverken i Försäkringsinspektionen var cirka 11,3 procent.

Marknadstillsynen samarbetar kontinuerligt med Konsumenternas Försäkringsbyrå, Konsumentverket och Finansinspektionen samt i fråga om EES-bolagen med utländska tillsynsmyndigheter.

Försäkringsvillkor

Vid granskningen av försäkringsvillkor följer verksamheten riktlinjerna i EU:s försäkringsdirektiv bl.a. på så sätt att Försäkringsinspektionen undersöker försäkringsvilkorens lagenlighet genom tillsyn i efterskott. Villkoren jämförs med de tvingande bestämmelser i lagen om försäkringsavtal som skyddar konsumenterna. I händelse av eventuella oklara villkorspunkter har bolagen fått en anmärkning. Övervakningen av försäkringsvillkor koncentrerades under redovisningsåret fortsättningsvis på övervakning av villkor för sparprodukter.

Marknadsföring

Efter försäkringsinspektionens ställningstagande gällande marknadsföringen av sparprodukter år 2002 följde en utredning av offertbegäran i alla livförsäkringsbolag med verksamhet i Finland. Svaren behandlades delvis under redovisningsåret. På basis av denna utredning kunde man konstatera att försäkringsofferterna i anslutning till bolagens sparprodukter till största delen följde linjerna i Försäkringsinspektionens ställningstagande.

Klagomål och förfrågningar

Under redovisningsåret mottog Försäkringsinspektionen av kunderna cirka 60 skriftliga klagomål eller förfrågningar gällande försäkringsanstalter. Fem klagomål gällde försäkringsmäklare. Största delen av klagomålen behandlades inom den målsatta tiden, dvs. inom två månader från att de mottagits. Cirka 20 procent av utredningarna ledde till någon form av anmärkning till tillsynsobjektet.

Menettelytapoihin ja vakuutustuotteisiin liittyviä puhelintiedusteluja tulee virastoon lähes päivittäin. Toiminnan joustavuuden lisäämiseksi laadittiin viraston internetsivuille ohjeet selvityspyynnön tai kantelun tekemisestä.

Vakuutusenvälittäjät

Vakuutusenvälittäjäryitysten systemaattinen tarkastustoiminta aloitettiin vuoden 2002 lopussa ja kertomusvuonna tarkastettiin 14 yritystä. Virasto antoi vakuutusenvälittäjäryitysten asiamiehiä ja muita yhteistyökumppaneita koskevan kannanoton kertomusvuoden lokakuussa sekä ohjeen vakuutusenvälittäjän ja asiakkaan välisestä toimeksiantosopimuksesta vuoden lopulla. Virasto osallistui lisäksi aktiivisesti vakuutusedustajadirektiivin implementointiin sekä valmisteli viraston vas- tuulle tulevaa uutta vakuutusedustajarekisteriä.

Venäjän liikennevakuutus

Venäjällä tuli heinäkuussa voimaan pakollinen liikennevakuutus. Sikäläisten vakuutusyhtiöiden tarjoaman liikennevakuutuksen myymistä Suomen puolella vakuutusenvälittäjien ja muiden tahojen kuten matkatoimistojen kautta selvitettiin laajasti. Virasto vastasi lukuisiin eri tahoilta tulleisiin kyselyihin sekä tiedotti oma-aloitteisesti toimintaa koskevista säännöksistä tietoonsa tulleille vakuutuksia myyneille vakuutusalan ulkopuolisille tahoille, Venäjän viranomaisille sekä suomalaisille tiedotusvälineille.

Liikennevakuutus

Liikennevakuutusmaksut herättivät yleisempää mielenkiintoa sen jälkeen, kun Yleisradio uutisoi, että moottoripyörien vakuutusmaksut ovat Suomessa kohtuuttoman korkeita. Tämän seurauksena virastolle osoitettiin neljä kirjallista kantelua sekä yksi selvityspyyntö koskien moottoripyörien liikennevakuutusten hinnoittelua. Liikennevakuutuskeskuksen tekemästä selvityksestä ilmeni, että moottoripyörien liikennevakuutukset tuottivat vakuutusyhtiöille itse asiassa tappiota vuonna 2001.

Försäkringsinspektionen får nästan dagligen förfrågningar i anslutning till tillsynsobjektens tillvägagångssätt och försäkringsprodukter. För att öka verksamhetens flexibilitet sammanställdes på Försäkringsinspektionens webbsidor instruktioner för inlämning av begäran om utredning eller klagomål.

Försäkringsmäklare

Den systematiska tillsynen av försäkringsmäklarsammanslutningar inleddes i slutet av år 2002 och under redovisningsåret granskades 14 företag. Försäkringsinspektionen gav i oktober 2003 ett ställningstagande angående försäkringsmäklarsammanslutningars ombud och andra samarbetspartner samt i slutet av året anvisningar för uppdragsavtal mellan försäkringsmäklare och kund. Försäkringsinspektionen deltog därtill aktivt i implementeringen av direktivet gällande försäkringsförmedlare samt beredningen av det nya försäkringsförmedlarregistret som ankommer på Försäkringsinspektionens ansvar.

Trafikförsäkringen i Ryssland

I Ryssland trädde i juli 2003 en obligatorisk trafikförsäkring i kraft. Försäljningen av denna trafikförsäkring i Finland av ryska försäkringsbolag genom försäkringsmäklare och övriga instanser, såsom resebyråer, utreddes i stor omfattning. Försäkringsinspektionen svarade på ett stort antal frågor från olika håll samt informerade på eget initiativ om de bestämmelser som gäller verksamheten till de parter utanför försäkringsbranschen som enligt Försäkringsinspektionens uppgifter har sålt försäkringar samt till de ryska myndigheterna och finländska massmedier.

Trafikförsäkring

Trafikförsäkringspremierna var föremål för ett bredare intresse efter att Rundradion i sina nyheter tillkännagivit att försäkringspremierna för motorcyklar är orimligt höga i Finland. Som en följd av dessa nyheter mottog Försäkringsinspektionen fyra skriftliga klagomål och en begäran om utredning av prissättningen av trafikförsäkringar för motorcyklar. Av Trafikförsäkringscentralens utredning framgick att trafikförsäkringspremierna för motorcyklar i själva verket varit förlustbringande för försäkringsbolagen år 2001.

3. Työttömyysetuuksien toimeenpanon valvonta

Työttömyysetuuksien valvontaosaston toiminta-alueet muodostuvat talouden valvonnasta, työttömyysetuuksien myöntämiskäytännön valvonnasta ja menettelytapojen valvonnasta. Lisäksi osasto valmistelee määräyksiä ja ohjeita, neuvoa ja kouluttaa työttömyysetuuksien toimeenpanijoita sekä osallistuu lainvalmisteluun.

Osasto tuottaa tilastoja ja raportteja sekä ylläpitää etuudensaaja- ja työttömyyskassarekisterejä.

Työttömyysetuuksien toimeenpanon valvonnan osuus koko viraston henkilötyövuosista oli 18,9 prosenttia.

Talouden valvonta

Työttömyysetuudet rahoitetaan valtion, työttömyysvakuutusrahaston ja työttömyyskassojen varoista. Rahoitusosuudet vahvistaa vuosittain sosi- ja terveysministeriö viraston esityksestä. Vuonna 2003 viraston vahvistama työttömyyskassojen tasoitusrahaston vähimmäismäärä oli 100 prosenttia ja enimmäismäärä 400 prosenttia kassan omalla vastuulla olevista menoista. Jäsenmaksujen tulee yhdessä valtionosuuden ja työttömyysvakuutusrahaston osuuden kanssa riittää työttömyyskassan sitoumusten täyttämiseen. Virasto vahvisti työttömyyskassojen vuoden 2004 jäsenmaksut marraskuussa.

Työttömyyskassojen talouden valvonnassa kiinnitetään huomiota työttömyyskassojen itsenäiseen

3. Tillsyn över verkställighet av arbetslöshetsförmåner

Verksamhetsområdet för avdelningen för tillsynen över arbetslöshetsförmåner består av övervakning av ekonomin, övervakning av praxis vid beviljandet av arbetslöshetsförmåner och övervakning av tillvägagångssätten. Dessutom bereder avdelningen föreskrifter och anvisningar, ger råd och utbildning till de instanser som verkställer arbetslöshetsförmåner samt deltar i beredningen av lagar.

Avdelningen producerar statistik och rapporter samt upprätthåller förmånstagar- och arbetslöshetskassaregister.

Tillsynen över verkställighet av arbetslöshetsförmåner utgjorde 18,9 procent av det totala antalet årsverken i Försäkringsinspektionen.

Övervakning av ekonomin

Arbetslöshetsförmånerna finansieras med medel från staten, arbetslöshetsförsäkringsfonden och arbetslöshetskassorna. Finansieringsandelarna fastställs årligen av social- och hälsovårdsministeriet på framställan av Försäkringsinspektionen. År 2003 fastställde Försäkringsinspektionen minimibeloppet för arbetslöshetskassornas utjämningsfond till 100 procent och maxibeloppet till 400 procent av utgifterna på kassans eget ansvar. Medlemsavgifterna skall tillsammans med statsandelen och arbetslöshetsförsäkringsfondens andel täcka fullföljandet av arbetslöshetskassans åtaganden. Försäkringsinspektionen fastställde i november 2003 arbetslöshetskassornas medlemsavgifter för år 2004.

hallintokäytäntöön. Erityisenä selvittelyn kohteena olivat työttömyyskassojen ja ammattiliittojen väliset palvelusopimukset. Kesällä 2003 virasto antoi työttömyyskassoille työttömyyskassojen itsenäisyyttä koskevan kannanoton.

Työttömyysetuuksien myöntämiskäytännön ja menettelytapojen valvonta

Työttömyysturvalaki muuttui huomattavasti vuoden 2003 alussa. Sosiaali- ja terveystieteiden ministeriö vahvisti kertomusvuonna viraston valmistelemaat soveltamisohjeet lain keskeisistä muutoksista. Virasto antoi aktiivisesti lakimuutoksiin liittyvää koulutusta. Lain muuttuminen lisäsi myös työttömyyskassoilta tulevia kyselyjä työttömyysturvalain soveltamisesta etenkin alkuvuodesta.

Vuonna 2003 saatettiin loppuun edellisenä vuonna aloitettu kaikkien työttömyyskassojen tarkastuskierros. Tarkastusteemoina olivat jäsenyysasioiden hoitaminen työttömyyskassoissa, vakuutus- ja työssäolohtoon sekä joihinkin muihin etuuden saamisen edellytyksiin liittyvien etuus päätösten tarkastaminen sekä kielteisiin päätöksiin, takaisinperintäasioihin ja väärinkäytöksiin liittyvä tarkastus. Yhteensä tarkastuksia tehtiin kertomusvuonna 22 työttömyyskassassa.

Työttömyysetuuksia koskevien hakemusten käsittelyaikoja työttömyyskassoissa alettiin seurata entistä tarkemmin ja kattavammin. Lisäksi on vertailtu verotus-, eläke- ja etuudensaajarekisterin tietoja sen selvittämiseksi, ovatko työttömyysetuuksien hakijat jättäneet ilmoittamatta työttömyyskassoille etuuteen vaikuttavia tuloja. Pyydettyjen selvitysten pohjalta arvioidaan, onko työttömyyskassojen menettely väärinkäytöstilanteissa annettujen ohjeiden mukaista ja keskenään samanlaista.

Kansalaisten tekemiä kanteluja käsiteltiin kertomusvuonna 18 kappaletta ja eduskunnan oikeusasiamiehelle annettiin 7 lausuntoa sinne tehtyjen työttömyysturvaan liittyvien kanteluiden johdosta.

Vid övervakningen av arbetslöshetskassornas ekonomi koncentreras tillsynen på arbetslöshetskassornas självständiga förvaltningspraxis. Tjänsteavtalen mellan arbetslöshetskassorna och fackförbunden var föremål för särskild granskning. Sommaren 2003 avgav Försäkringsinspektionen ett ställningstagande till arbetslöshetskassorna om arbetslöshetskassornas självständighet.

Övervakning av praxis vid beviljandet av arbetslöshetsförmåner och tillvägagångssätt

Lagen om utkomstskydd för arbetslösa ändrades till stora delar i början av år 2003. Social- och hälsovårdsministeriet fastställde under redovisningsåret de av Försäkringsinspektionen beredda tillämpningsanvisningarna gällande de centrala ändringarna i lagen. Försäkringsinspektionen gav aktivt utbildning i anslutning till lagreformen. I och med lagreformen ökade också förfrågningarna från arbetslöshetskassorna om tillämpningen av lagen om utkomstskydd för arbetslösa i synnerhet i början av året.

År 2003 slutfördes den kontroll av samtliga arbetslöshetskassor som inletts året innan. Granskningen omfattade skötseln av medlemsärenden i arbetslöshetskassorna, kontrollen av förmånsbeslut i anslutning till försäkrings- och arbetsvillkoret samt vissa andra förutsättningar för beviljandet av förmåner samt granskningen av nekande beslut, frågor gällande återkrav och frågor i samband med missbruk. Under redovisningsåret granskades sammanlagt 22 arbetslöshetskassor.

Arbetslöshetskassornas handläggningstider av ansökningar om arbetslöshetsförmåner uppföljdes mer ingående och mer heltäckande än förut. Dessutom jämfördes uppgifter i skatte-, pensions- och förmånstagarregistret för att utreda huruvida de som ansöker om arbetslöshetsförmåner har underlåtit att meddela till arbetslöshetskassorna sådana inkomster som inverkar på förmånerna. På basis av de utredningar som begärts uppskattas huruvida arbetslöshetskassorna sinsemellan följer givna anvisningar och tillämpar ett enhetligt förfarande vid missbruk.

Under redovisningsåret behandlades 18 klagomål som anförts av medborgare och till riksdagens justitieombudsman överlämnades 7 utlåtanden med anledning av klagomål beträffande arbetslöshetsskyddet som tillställts justitieombudsmannen.

4. Tutkimus

Tutkimusyksikkö kehitti kertomusvuonna sijoitus-toiminnan mallia riskien arvioinnin tarpeisiin. Mallin osakesijoituksia koskevasta osasta on valmistunut vakuutus- ja finanssimatematiikan AFIR 2003 kokouksessa esitetty tutkimusartikkeli ja laaja suomenkielinen raportti viraston julkaisusarjaa varten.

Tutkimusseminaareja järjestettiin eri yhteistyötoimien kanssa. Virasto on tukenut alan koulutusta järjestävien suomalaisten korkeakoulujen toimintaa.

5. Hallinto ja sisäiset palvelut

Viraston hallinnon ja sisäisten palveluiden osasto tuottaa ja huolehtii tarvittavista talous- ja henkilöstöhallintopalveluista, tietopalveluista, kiinteistöpalveluista, sisäisistä palveluista sekä raportointi- ja yhteystehtävistä valtiokonserniin. Useimmat hallinnon tukitehtävät on ulkoistettu. Henkilöstö- ja taloushallinnon sekä tietohallinnon osuus koko viraston henkilötövuosista oli noin 9,1 prosenttia ja sisäisten palveluiden osuus 10,6 prosenttia.

Virasto siirtyi sähköiseen ostotositteiden (laskujen) käsittelyyn ja kierrätykseen sekä ostolaskujen ja kirjanpitoaineiston sähköiseen arkistointiin.

Toimintavuoden aikana aloitettiin virastossa käytettävien tuloksellisuusmittareiden tarkentaminen tuottavuusraportointihankkeessa, jonka tavoitteena on tuottaa vakuutusvalvonnan tuloksellisuusmittarit ja seurantatietokanta johtamisen avuksi.

4. Forskning

Forskningsenheten utvecklade under redovisningsåret en placeringsverksamhetsmodell med tanke på behovet av värderingen av risker. Den del av modellen som gäller aktieplaceringar presenteras i en forskningsartikel som offentliggjordes på mötet för försäkrings- och finansmatematik AFIR 2003 och i en omfattande rapport på finska för Försäkringsinspektionens publikationsserie.

Forskningsseminarier arrangerades tillsammans med olika samarbetsparter. Försäkringsinspektionen har understött verksamheten i de finländska högskolor som ordnar undervisning inom branschen.

5. Förvaltning och intern service

Avdelningen för Försäkringsinspektionens förvaltning och interna service tillhandahåller och svarar för ekonomi- och personalförvaltningstjänster, informationstjänster, fastighetstjänster, intern service samt rapporterings- och kontaktuppgifter till statskoncernen. De flesta av förvaltningens stöduppgifter har lagts ut på entreprenad. Personal- och ekonomiförvaltningens samt dataförvaltningens andel av det totala antalet årsverken i Försäkringsinspektionen utgör cirka 9,1 procent. Den interna servicen står för 10,6 procent.

Försäkringsinspektionen tog i bruk elektronisk handläggning och cirkulation av inköpskvitton (fakturer) samt elektronisk arkivering av inköpsfakturer och bokföringsmaterial.

Under verksamhetsåret inleddes i samband med ett projekt angående produktivetsrapportering preciseringen av de resultatmätare som används i Försäkringsinspektionen. Projektet syftar att producera produktivetsmätare och en uppföljningsdatabas för försäkringstillsynen som ett hjälpmedel för ledningen.

III

Puitteet ja rakenteet *Resurser och struktur*

1. Toiminnan kehityslinjoja

Toiminnan prosessien ja rakenteiden kannalta tärkeitä menestystekijöitä ovat valvonnan linjakuus, tietojärjestelmien hyödyntäminen ja toimiva yhteistyö Rahoitustarkastuksen sekä ulkomaisten vakuutus- ja rahoitusmarkkinoiden valvojien kanssa.

Valvonnan linjakuuden varmistamiseksi jatkettiin tarkastajan käsikirjan (valvonnan menettelytapaohjeet) valmistelua valvonnan eri osa-alueille.

Eläkesäätiöiden ja vakuutus-kassojen valvontatietokanta uudistettiin ja samalla rakennettiin uudistetusta tietokannasta toimiva raportointijärjestelmä. Vahinkovakuutusyhtiöitä ja vakuutusyhdistyksiä koskeva raportointijärjestelmä on käytössä, vaikka sen toimivuuden tarkastamista edelleen jatkettiin.

Vuoden aikana aloitettiin tietojen oikeellisuuden tarkistusohjelmien ja virheraporttien rakentaminen, käynnistettiin tietojärjestelmien systemaattinen dokumentointi ja tuotettiin ylläpidettävä dokumenttikansio.

Tulevaisuuden kannalta merkittäviä haasteita vakuutusvalvonnalle asettavat kansainväliset muuttujat. Näitä ovat Solvenssi II -projektissa käsiteltävä vakavaraisuussäädösten uudistuminen EU-tasolla sekä IAS-standardien ja tilinpäätösdirektiivimuutosten vaikutukset talouden valvontaan. Myös finassiryhmittymien sekä sijoitustoiminnan riskien valvonta vaatii lisäpanostusta.

2. Uudistuminen

Tärkeimpänä resurssina uudistumisen ja työkyvyn kannalta ovat henkilöstön toimintakyky ja -valmius. Muita menestystekijöitä ovat osaamisen hallinta sekä viraston kilpailukyky työnantajana.

Toimintakykyyn, toimintavalmiuteen ja osaamisen hallintaan liittyen vuoden aikana kartoitettiin lisäkoulutuksen tarvetta käytyjen kehityskustelujen yhteydessä. Koulutusta järjestettiin keskitetysti, sekä omin voimin että ostettuna palveluna, minkä lisäksi osastoilta osallistuttiin erilaisiin ulkopuolisten järjestämiin koulutustilaisuuksiin ja seminaareihin. Kertomusvuonna henkilöstölle

1. Riktlinjer för verksamheten

Med tanke på verksamhetsprocesserna och verksamhetens struktur är en enhetlig tillsyn, utnyttjandet av datasystem och ett fungerande samarbete med Finansinspektionen samt försäkrings- och finansmarknaden utomlands viktiga framgångsfaktorer.

För att säkerställa en enhetlig tillsyn utvidgades beredningen av handboken för tillsynsmyndigheterna (anvisningar för förfaringssätt vid tillsyn) att spänna över olika delområden av övervakningen.

Pensionsstiftelsernas och försäkringskassornas tillsynsdatasystem förnyades och samtidigt utarbetades på basis av den förnyade databasen ett fungerande rapporteringssystem. Rapporteringssystemet avseende skadeförsäkringsbolagen och försäkringsföreningarna används, även om utvecklingen av systemets funktion fortsättningsvis pågår.

Under året började utarbetandet av program för kontroll av uppgifternas riktighet och för felrapporter, inleddes en systematisk dokumentation av datasystemen och utarbetades en dokumentmapp.

Med tanke på framtiden ställer de utländska variabelna försäkringstillsynen inför betydande utmaningar. Dessa är reformen av solvensreglerna som behandlas i samband med Solvens II-projektet på EU-nivå samt inverkan av IAS-standarderna och förändringarna i bokslutsdirektivet på övervakningen av ekonomin. Övervakningen av finansgrupperingarna och placeringsverksamhetens risker kräver också ytterligare satsningar.

2. Reformen

Den viktigaste resursen med tanke på förmågan till förnyelse och arbetskapa-citeten är personalens funktionsförmåga och -beredskap. Andra framgångsfaktorer är kompetenshantering samt Försäkringsinspektionens konkurrenskraft som arbetsgivare.

I anslutning till funktionsförmågan, funktionsberedskapen och kompetenshanteringen kartlades under året i samband med utvecklingsdiskussionerna behovet av utbildning. Utbildningen arrangerades koncentrerat, både med egna krafter och i form av köpta tjänster. Därtill deltog de anställda på avdelningarna i olika kurser och seminarier som ordnades av utomstående.

järjestetty arviointikysely viraston johtamiskäytäytymisestä tukee johtamisen kehittämistä.

Tärkeä osa johtamista ovat kannustava palkkaus sekä tulos- ja kehityskeskustelut, jotka käydään jokaisen viraston palveluksessa olevan kanssa. Edellisenä vuonna aloitettu palkkausjärjestelmän uudistus on neuvottelutulosta vaille valmis. Virasto sopi kuitenkin henkilöstönsä kanssa siitä, että uuden järjestelmän mukaisia menettelyjä aletaan heti soveltaa voimassa olevan virkapalkkajärjestelmän rinnalla kunnes neuvottelusopimus palkkausjärjestelmästä saadaan tehtyä.

Henkilöstön hyvinvoinnista on huolehdittu työkykyä ylläpitävän toiminnan sekä yhteisten suunnittelupäivien avulla. Kertomusvuonna toimintansa aloitti TYHY-ryhmä, jonka tehtävänä on varmistaa ja edistää oman työyhteisön työmotivaatiota, osaamista ja jaksamista.

Virasto on myös tukenut henkilöstön osallistumista erilaisten liikuntaharrastusten parissa.

Uudistumisen hallinnan sekä toiminnan tulokellisuuden näkökulmasta oleellisia tekijöitä ovat myös resurssien käytön tehokkuus ja toimintakustannusten hallinta. Tätä silmällä pitäen kuluneen toimintavuoden aikana selvittiin tulevia resurssitarpeita. Selvitystä varten kartoitettiin työajan käytön jakautumista erilaisten tehtävien kesken.

Den enkät om ledarskapsbeteendet i Försäkringsinspektionen som under redovisningsåret ordnades bland personalen stödjer ledningens utveckling.

En viktig del av ledarskapet utgörs av ett sporrande lönesystem samt de resultat- och utvecklingsdiskussioner som förs med varje anställd i Försäkringsinspektionen. Den reform av lönesystemet som inleddes i fjol är i stort klar och väntar nu på ett förhandlingsresultat. Försäkringsinspektionen har emellertid avtalat med sina anställda om att genast börja tillämpa förfarandena enligt det nya systemet vid sidan av det gällande tjänstelönesystemet tills förhandlingsavtalet om lönesystemet har ingåtts.

Personalens välbefinnande har främjats genom verksamhet som upprätthåller arbetsförmågan samt med gemensamma planeringsdagar. Under redovisningsåret inleddes en arbetshälsogrupp (s.k. TYHY-grupp), sitt arbete. Gruppens uppgift är att säkerställa och främja arbetsmotivationen, kompetensen och de anställdas resurser i den egna arbetsgemenskapen.

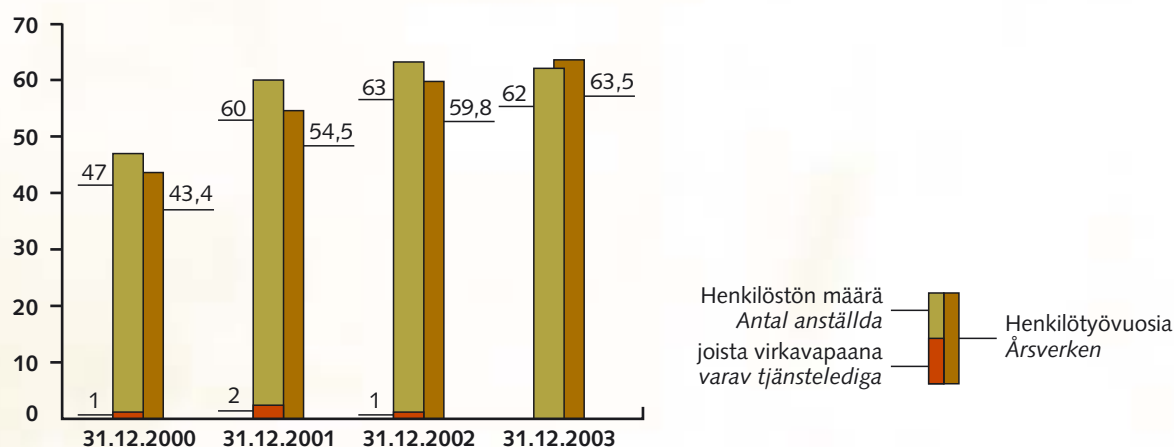
Försäkringsinspektionen har också stött personalens motionsintressen på olika sätt.

För en kontrollerad reform och en resultatrik verksamhet är en effektiv resursanvändning och hanteringen av verksamhetskostnaderna också av väsentlig betydelse. Med tanke på detta utreddes under det gångna verksamhetsåret de kommande resursbehoven. För utredningen kartlades fördelningen av arbetstiden mellan olika uppgifter.

3. Tunnuslukuja

3. Nyckeltal

Henkilöstö ja henkilötyövuodet
Personal och årsverken

Henkilötyövuodet vastualueittain

Årsverken per ansvarsområde

Vastuualue Ansvarsområde	2001	2002	2003	Osuus, % Andel, %
100 VVV johto ja yhteiset <i>Försäkringsinspektionens ledning och gemensamma</i>	2,0	2,0	2,0	3,1
101 VVV Asiantuntijapalvelut <i>Försäkringsinspektionens experttjänster</i>	2,0	2,2	2,9	4,6
102 Tilastotoiminta <i>Statistik</i>	2,8	4,0	3,9	6,1
103 Tutkimustoiminta <i>Forskning</i>	0,6	2,0	3,0	4,7
110 Hallinto <i>Förvaltning</i>	10,0	9,9	5,8	9,1
111 Sisäiset palvelut (1.3.03 alk.) <i>Intern service (från 1.3.2003)</i>			6,7	10,6
140 Vakuutusvalvonta / Asiantuntijaryhmä <i>Försäkringstillsyn / Expertgrupp</i>	6,1	6,9	5,3	8,3
141 Eläkevakuutuksen valvonta <i>Tillsyn av pensionsförsäkring</i>	9,0	8,6	6,7	10,6
142 Henki- ja vahinkovakuutuksen valvonta <i>Tillsyn av liv- och skadeförsäkring</i>	5,9	5,7	8,0	12,6
143 Markkinavalvonta <i>Marknadstillsyn</i>	7,0	7,4	7,2	11,3
160 Työttömyysetuuksien toimeenpanon valvonta (1.3.01 alk.) <i>Tillsyn över verkställighet av arbetslöshetsförmåner (från 1.3.2001)</i>	9,1	11,1	12,0	18,9
Yhteensä Totalt	54,5	59,8	63,5	100,0

Henkilötyövuodet valvottavaryhmittäin v. 2003

Årsverken per tillsynsgrupp år 2003

Valvottavaryhmä Tillsynsgrupp	Henkilötyövuodet Årsverken	Osuus, % Andel, %
1 Henkivakuutusyhtiöt <i>Livförsäkringsbolag</i>	9,7	17,8
2 Vahinkovakuutusyhtiöt <i>Skadeförsäkringsbolag</i>	9,3	17,1
3 Työeläkevakuutusyhtiöt <i>Arbetspensionsförsäkringsbolag</i>	7,2	13,2
4 Eläkesäätiöt ja eläkekassat <i>Pensionsstiftelser och pensionskassor</i>	7,9	14,5
5 Muut vakuutusyhtiöt <i>Övriga försäkringskassor</i>	2,0	3,6
6 Lailla perustetut eläkelaitokset <i>Pensionsanstalter som grundats genom lag</i>	0,6	1,0
6.a. Kuntien Eläkevakuutus, Valtion Eläkerahasto ja Kirkon Eläkerahasto <i>Kommunernas pensionsförsäkring, Statens pensionsfond, Kyrkans pensionsfond</i>	1,3	2,5
7 Eläketurvakeskus <i>Pensionsskyddscentralen</i>	0,1	0,2
8 Vakuutusyhdistykset <i>Försäkringsföreningar</i>	1,5	2,7
9 Vakuutuksenvälittäjät <i>Försäkringsmäklare</i>	2,4	4,4
9.a. Työttömyyskassat <i>Arbetslöshetskassor</i>	12,0	22,1
9.b. Työttömyysvakuutusrahasto ja Koulutusrahasto <i>Arbetslöshetsförsäkringsfonden och Utbildningsfonden</i>	0,3	0,6
10 Muut valvottavat <i>Övriga tillsynsobjekt</i>	0,2	0,4
Valvottavaryhmät yhteensä Tillsynsgrupper totalt	54,4	100,0
Hallinto ja sisäiset palvelut <i>Förvaltning och intern service</i>	9,1	
Kaikki yhteensä Samtliga totalt	63,6	100,0

Vakuutusvalvontaviraston tuotot (1000 €)
Försäkringsinspektionens intäkter (1000 €)

	2001	2002	2003
Valvontamaksut	3 562	4 145	4 317
<i>Tillsynsavgifter</i>			
Maksuperustelain mukaisista suoritteista	249	175	214
<i>Prestationer enligt lagen om grunderna för avgifter</i>			
Muut tuotot	1	0	0
<i>Övriga intäkter</i>			
Tuotot yhteensä	3 812	4 320	4 531
Intäkter totalt			

Tuotot valvottavaryhmittäin v. 2003 (1000 €)
Intäkter enligt tillsynsgrupp år 2003 (1000 €)

Valvottavaryhmä <i>Tillsynsgrupp</i>	Valvontamaksut *) <i>Tillsynsavgifter *)</i>		Maksuperustelain muk. suoritteista **) <i>Prestationer enligt lagen om grunderna för avgifter **)</i>	
		%		%
Henkivakuutusyhtiöt <i>Livförsäkringsbolag</i>	851	19,7	10	5,1
Vahinkovakuutusyhtiöt <i>Skadeförsäkringsbolag</i>	856	19,8	23	11,4
Työeläkevakuutusyhtiöt <i>Arbetspensionsförsäkringsbolag</i>	857	19,8	10	4,8
Eläkesäätiöt ja eläkekassat <i>Pensionsstiftelser och pensionskassor</i>	523	12,1	81	39,4
Muut vakuutus-kassat <i>Övriga försäkringskassor</i>	86	2,0	24	11,6
Laila perustetut eläkelaitokset <i>Pensionsanstalter som grundats genom lag</i>	54	1,3	3	1,3
Kuntien Eläkevakuutus, Valtion Eläkerahasto ja Kirkon Eläkerahasto <i>Kommunernas pensionsförsäkring, Statens pensionsfond, Kyrkans pensionsfond</i>	83	1,9		0,0
Eläketurvakeskus <i>Pensionsskyddscentralen</i>	13	0,3	1	0,4
Vakuutusyhdistykset <i>Försäkringsföreningar</i>	75	1,7	18	8,9
Vakuutuksenvälittäjät <i>Försäkringsmäklare</i>	150	3,5	13	6,4
Työttömyyskassat <i>Arbetslöshetskassor</i>	735	17,0	20	9,7
Työttömyysvakuutusrahasto ja Koulutusrahasto <i>Arbetslöshetsförsäkringsfonden och Utbildningsfonden</i>	20	0,5	0	0,1
Muut valvottavat <i>Övriga tillsynsobjekt</i>	14	0,3	2	1,1
Yhteensä Totalt	4 317	100,0	206	100,0

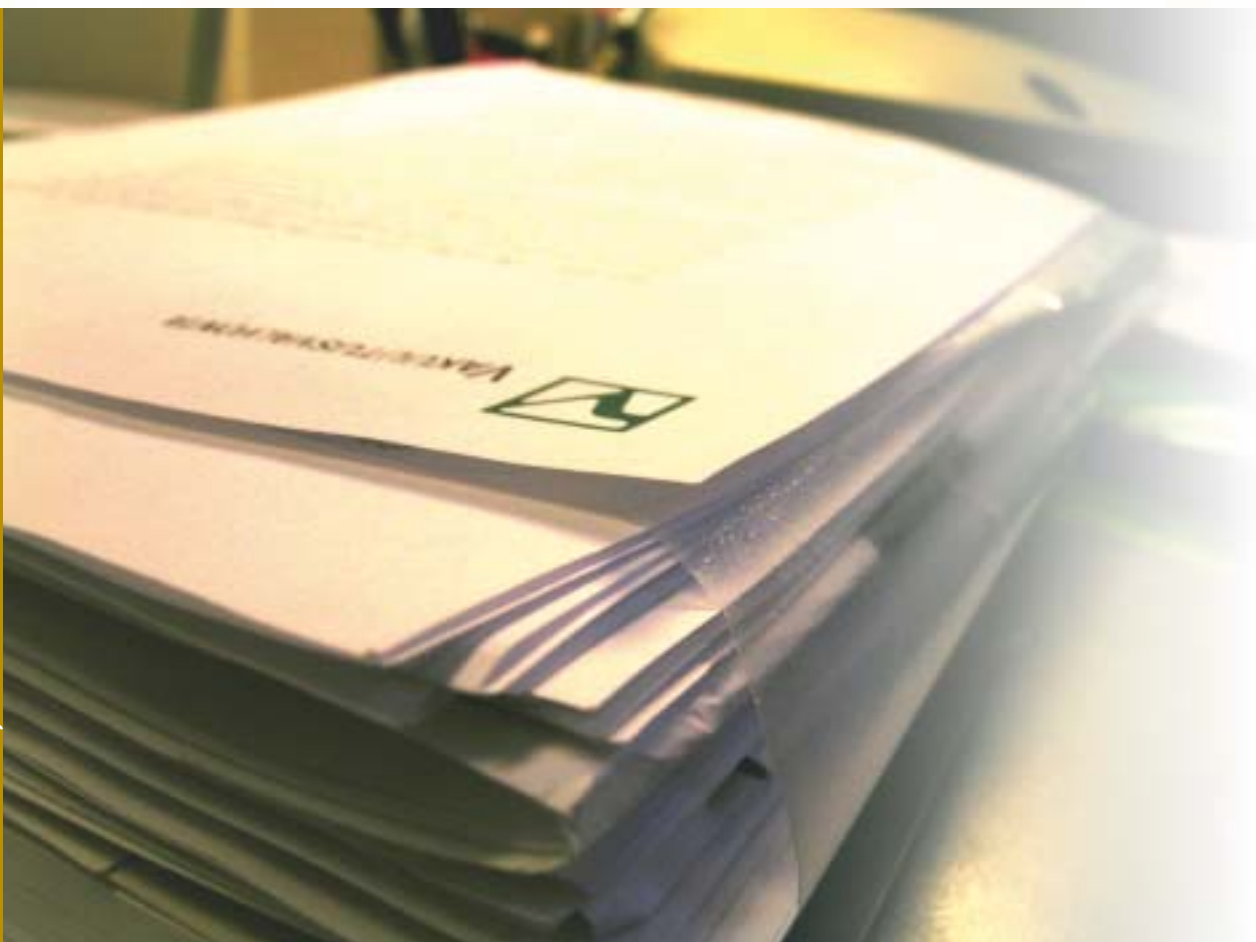
*) Tilinpäätöksen mukainen laskutusylijäämä huomioitu vähennyksenä
Faktureringsöverskottet enligt bokslutet har avdragits

**) Jakamattomat tuotot yhteiskustannusten vähennyksenä
Odelade intäkter har avdragits från de gemensamma kostnaderna

IV

Tilinpäätöstietoja *Bokslutsuppgifter*

Tuotto- ja kululaskelma
Intäkts- och kostnads kalkyl

	1.1.2003 - 31.12.2003		1.1.2002 - 31.12.2002	
TOIMINNAN TUOTOT				
INTÄKTER AV VERKSAMHET				
Maksullisen toiminnan tuotot <i>Intäkter av avgiftsbelagd verksamhet</i>	4 530 654,57		4 319 807,17	
Muut toiminnan tuotot <i>Övriga intäkter av verksamheten</i>	251,95	4 530 906,52	17,61	4 319 824,78
TOIMINNAN KULUT				
KOSTNADER AV VERKSAMHET				
Aineet, tarvikkeet ja tavarat <i>Material, förnödenheter och varor</i>				
Ostot tilikauden aikana <i>Inköp under räkenskapsperioden</i>	-60 273,77		-80 629,23	
Henkilöstökulut <i>Personalkostnader</i>	-3 360 993,70		-3 001 421,52	
Vuokrat <i>Hyror</i>	-521 687,79		-578 654,73	
Palvelujen ostot <i>Inköp av tjänster</i>	-485 513,46		-442 777,07	
Muut kulut <i>Övriga kostnader</i>	-107 287,33		-164 206,75	
Poistot <i>Avskrivningar</i>	-106 722,43		-133 447,69	
Sisäiset kulut <i>Interna kostnader</i>	-19 878,06	-4 662 356,54	-16 993,95	-4 418 130,94
JÄÄMÄ I ÅTERSTOD I		-131 450,02		-98 306,16
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT				
FINANSIELLA INTÄKTER OCH KOSTNADER				
Rahoitustuotot <i>Finansiella intäkter</i>	242,60		106,12	
Rahoituskulut <i>Finansiella kostnader</i>		242,60		106,12
SATUNNAISET TUOTOT JA KULUT				
EXTRAORDINÄRA INTÄKTER OCH KOSTNADER				
Satunnaiset tuotot <i>Extraordinära intäkter</i>		0,00	0,00	0,00
JÄÄMÄ II ÅTERSTOD II		-131 207,42		-98 200,04
JÄÄMÄ III ÅTERSTOD III		-131 207,42		-98 200,04
TUOTOT VEROISTA JA PAKOLLISISTA MAKSUISTA				
INTÄKTER AV SKATTER OCH OBLIGATORISKA AVGIFTER				
Perityt arvonlisäverot <i>Uppburna mervärdesskatter</i>	296,02		542,63	
Suoritettut arvonlisäverot <i>Betalda mervärdesskatter</i>	-232 575,69	-232 279,67	-263 634,25	-263 091,62
TILIKAUDEN KULUJÄÄMÄ RÄKENSKAPSPERIODENS KOSTNADSÅTERSTOD		<u>-363 487,09</u>		<u>-361 291,66</u>

Yhteystietoja

Vakuutusvalvontavirasto

Käyntiosoite:

Mikonkatu 8 A, 00100 HELSINKI

Postiosoite:

PL 449, 00101 HELSINKI

Puhelin: (09) 415 5950 (vaihde)

Kirjaamo, puh. (09) 4155 9542,
faksi (09) 4155 9660

Sähköposti:

kirjaamo@vakuutusvalvonta.fi
etunimi.sukunimi@vakuutusvalvonta.fi

Kontaktuppgifter

Försäkringsinspektionen

Besöksadress:

Mikaelsgatan 8 A, 00100 HELSINGFORS

Postadress:

PB 449, 00101 HELSINGFORS

Telefon: (09) 415 5950 (växel)

Registrator, tfn (09) 4155 9542,
fax (09) 4155 9660

E-post:

kirjaamo@vakuutusvalvonta.fi
fornamn.efternamn@vakuutusvalvonta.fi

